

Základní a mateřská škola Všeň

Školní vzdělávací program

„Naše obecná škola“

Č. j. P1/ 2007

OBSAH

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY	5
CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	6
CHARAKTERISTIKA ŠVP.....	8
Zaměření školy.....	8
Vzdělávací a výchovné strategie.....	8
Zabezpečení výuky mimořádně nadaných žáků	9
Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním	10
Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	10
Začlenění průřezových témat	11
UČEBNÍ PLÁN.....	27
UČEBNÍ OSNOVY	29
Vzdělávací oblast - Jazyková komunikace	29
Český jazyk.....	29
1. ročník	31
2. ročník	32
3. ročník	33
4. ročník	34
5. ročník	35
Anglický jazyk.....	36
1. ročník	38
2. ročník	38
3. ročník	39
4. ročník	39
5. ročník	40
Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace	41
Matematika	41
1. ročník	43
2. ročník	44
3. ročník	45
4. ročník	46
5. ročník	47
Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie	48
Informatika.....	48

5. ročník	50
Vzdělávací oblast - Člověk a jeho svět.....	51
Prvouka.....	51
1. ročník	54
2. ročník	55
3. ročník	56
Vlastivěda	57
4. ročník	59
5. ročník	60
Přírodověda	61
4. ročník	63
5. ročník	64
Vzdělávací oblast Umění a kultura.....	65
Výtvarná výchova.....	65
1.– 3. ročník	67
4. – 5. ročník.....	68
Hudební výchova.....	69
1. ročník	71
2. ročník	71
3. ročník	72
4. ročník	72
5. ročník	73
Vzdělávací oblast Člověk a zdraví	74
Tělesná výchova.....	74
1. ročník	75
2. ročník	76
3. ročník	76
4. ročník	77
5. ročník	77
Vzdělávací oblast Člověk a svět práce.....	78
Praktické činnosti	78
HODNOCENÍ A AUTOEVALUACE.....	80
PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ.....	80
A VÝCHOVY ŽÁKŮ.....	80

Zásady pro hodnocení chování ve škole.....	81
Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků.....	81
Zásady pro používání slovního hodnocení	81
Způsob získávání podkladů pro hodnocení	82
Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	82
Způsob hodnocení žáků vzdělávajících se formou individuálního vzdělávání.....	82
Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení.....	83
Prospěch.....	83
Úroveň myšlení	83
Úroveň vyjadřování	83
Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští	84
Píle a zájem o učení.....	84
Chování.....	84
Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií	85
Stupně hodnocení prospěchu	85
Stupně hodnocení chování	90
AUTOEVALUACE ŠKOLY	91
DODATEK ŠVP ZŠ a MŠ Všeň k 1. 2. 2020.....	92
Zabezpečení výuky mimořádně nadaných	92
Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	92
Výstupy 2. období	94
Hodnocení a autoevaluace	95
Pravidla pro hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy žáků.....	95

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY

Název programu: Školní vzdělávací program pro základní vzdělání
„NAŠE OBECNÁ ŠKOLA“

Předkladatel: Základní škola a Mateřská škola Všeň
Všeň 9, 512 65 Všeň

IZO 102 442 746
REDIZO 600099091
IČO 70695822

Ředitel školy: Mgr. Eva Krejčíková

Telefon: 777 257 706

E-mail: reditel@vsenskaskola.cz

Internetové stránky: www.vsenskaskola.cz

Zřizovatel: Obec Všeň
Všeň 9, 512 65 Všeň
tel. 481 329 511
email: vsen@vsen.cz

Platnost dokumentu: 1. 9. 2009, č. j. P1/2007

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Velikost školy

Kapacita školy je 80 žáků. Vyučuje se zde na prvním stupni. V případě malého počtu žáků v ročníku mohou být spojeni ročníky do jedné třídy.

Vybavení školy

Základní škola provozuje svou činnost v patrové budově. V přízemí jsou situovány dvě učebny, ředitelna, chodba, kotelna, sklad paliva, technická místnost a sociální zařízení. V prvním patře se nachází jedna učebna, chodba se samostatným vchodem a tři menší místnosti, které využívá školní družina. K dispozici je také venkovní terasa, kuchyňka a sociální zařízení. V podkroví je půda s možností rekonstrukce na další dvě učebny a sociální zařízení. K budově přiléhá členitá školní zahrada. Základní škola využívá obecní tělocvičnu. V těsné blízkosti školní budovy jsou k dispozici rozsáhlé obecní pozemky vhodné pro pohyb dětí, pěstování rostlin i chov zvířat. Dále navazuje smíšený les.

Materiální vybavení školy je tvořeno zachovalým nábytkem s výškově nastavitelnými žákovskými stoly a židlemi, učebními pomůckami, knihami ve školní knihovně, zahradnickým náčiním a nářadím, obměňovanou výpočetní technikou se softwarem a akustickými i elektronickými hudebními nástroji.

Pro hygienu dětí slouží sociální zařízení s teplou vodou včetně sprchového koutu. Pro odpočinek využívají relaxační místa v učebnách nebo v družině. K dispozici je pitná voda nebo čaj.

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří aprobovaní třídní učitelé, kteří vyučují většinu hodin, a další pedagogové. Učitelé se dále vzdělávají v oboru pedagogiky, psychologie, zdravého životního stylu, osobnostně sociálního rozvoje aj. Všichni pedagogové směřují k maximální možné míře empatie vůči žákům.

Dlouhodobé projekty, krátkodobé projekty a mezinárodní spolupráce

Matka Země – Projekt je zaměřen na uvědomění si existenčního vztahu se Zemí a získání dovedností v obdělávání a péči o ni.

Zlatý český ručičky – Záměrem projektu je získání praktických dovedností v běžném životě s využitím řemesel.

Básník, malíř, skladatel ... - Účelem projektu je rozvoj uměleckých tvořivých schopností a dovedností dětí i dospělých.

Rozumíme si – Projekt učí kvalitnímu dorozumívání pomocí mateřského jazyka, cizího jazyka i prostřednictvím mimoslovního vyjadřování a chápání. Vede též k vnímání a rozvoji své osobnosti, také k vnímání okolí a k celkovému zodpovědnému a svobodnému chování.

Český rok – Dlouhodobým cílem projektu je udržování a obnovování českých tradic v průběhu roku.

Krátkodobými projekty jsou např.: Kniha přítel člověka, návštěvy kulturních vystoupení a historických památek. Dalšími projekty jsou opakující se akce v průběhu roku, zejména: Michaelská slavnost, Martinská slavnost, Adventní slavnost, Vánoční vystoupení pro veřejnost, Vánoční besídka, Tříkrálová obchůzka, Masopust, Vynášení Mořeny, Otvírání studánek, Cesta lesem pohádek, Škola v přírodě. Některé krátkodobé projekty jsou součástí projektů dlouhodobých.

Dlouhodobé i krátkodobé projekty jsou realizovány během vyučování, v rámci zájmových kroužků i v době volna.

Mezinárodní spolupráce je plánována s partnerskou obcí v Itálii.

Spolupráce s rodiči žáků a jinými subjekty

Škola a rodiče spolu komunikují převážně při osobních setkáních ve škole i mimo, dále telefonicky, mailem nebo pomocí písemných vzkazů. Přibližně sedmkrát ročně se konají setkání rodičů žáků s pedagogy. Každoročně škola pořádá Den otevřených dveří. Rodiče a prarodiče žáků mají do školy přístup kdykoliv během doby vyučování. Škola podává informace na vlastních internetových stránkách, na jejichž úpravě se podílejí také rodiče. Dále vydatně pomáhají pracovně i materiálně při běžném chodu a při pořádání a zajišťování školních i mimoškolních akcí. Spolupráce rodin se školou je vnímána jako zásadní skutečnost pro účinnou výuku a výchovu žáků. Na škole působí tříčlenná školská rada. Škola spolupracuje s místním obecním úřadem, obecní knihovnou, pedagogicko psychologickou poradnou v Turnově, speciálním pedagogem, místní mateřskou školou i MŠ v Olešnici, Krajským úřadem Libereckého kraje.

CHARAKTERISTIKA ŠVP

Zaměření školy

Škola je zaměřena na všestranný vznik a rozvoj klíčových kompetencí žáků jmenované rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Klíčovou kompetencí rozumíme soubor vědomostí, dovedností a schopností použitelných v životních situacích. Jedná se o kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské a kompetence pracovní. Jmenovitě máme na zřeteli citlivé a moudré užívání přírody, smysluplné, efektivní a radostné celoživotní vzdělávání, vnímání pozitiv i v problémových situacích a schopnost pozitivu v těchto situacích vytvářet, empatické a správné jednání, úctu k sobě samým a ostatním, pozitivní vnímání, lokální a národní kulturu, umělecké tvoření a kvalitní tělesnou a duševní práci. Škola směřuje k všestrannému rozvoji žáků s podporou jejich nadání.

Uvedených záměrů školy je dosahováno různými postupy, které koordinují pedagogové.

Vzdělávací a výchovné strategie

Skupinové učení – Žáci se učí ve skupinách za asistence pedagoga. Sami si osvojují poznatky a dovednosti, učí se navzájem komunikovat, dělit si práci plánovat a hodnotit.

Problémové učení – Žáci hledají řešení problému, hledají více řešení a optimální řešení.

Konstruktivistický přístup - Nové poznatky a vědomosti jsou stavěny na předchozích poznacích a vědomostech. Žáci si je staví sami vedeni pedagogem.

Vrstevnické vyučování – Žák sám sděluje poznání ostatním žákům nebo je vede k jejich samostatnému poznání. Sám si tak své poznání upevňuje a tříbí.

Práce s textem – Žáci se učí získat informace, vybrat podstatu sdělení nebo interpretovat přečtené.

Komunitní kruhy – Žáci zažívají pospolitost ve škole, kde je možné sdílet radost, umělecké představy i řešit problémy. Velmi se zde učí komunikaci a tvoří si názory.

Projektové vyučování – Žáci pracují na stanoveném tématu a přitom se probírá učivo z více předmětů účelově zaměřené k cíli tématu.

Dlouhodobé projekty – Jsou naplňovány během vyučování, mimo vyučování ve škole i mimo školu na společných a individuálních akcích.

Individuální učení – Žáci se učí samostatně s využitím různých zdrojů za asistence pedagoga. Učí se plánovat a rozvrhovat činnost a být trpěliví.

Samostatné aktivity – Žáci si vymýšlejí vlastní činnosti. Jsou podporováni ve vlastní aktivitě a iniciativě.

Dlouhodobé pracovní úkoly - Žáci plní dlouhodobě pracovní úkoly, které si také stanovují sami.

Začleňování aktuálních témat - Na základě výzev, které přináší proměny života, jsou do výuky zařazována nová témata.

Metakognice – Žáci jsou vedeni k myšlení o vlastním myšlení.

Plánování – Žáci se učí samostatnému efektivnímu rozvržení času.

Informace – Žáci jsou vedeni k využívání informací z tradičních moderních i originálních zdrojů a k podávání informacemi různými způsoby.

Zaznamenávání – Samostatně i pod vedením pedagoga si žáci pořizují záznamy v různých formách.

Portfolio – Žáci se učí třídit a prezentovat výsledky svého vzdělávání.

Sebehodnocení – Žáci sami hodnotí svou práci a pokrok v učení.

Slovní hodnocení – Je oceňováno zejména to, co se podařilo.

Postup při nedostatečnosti či neúspěchu - Volí se další procvičování s pocitem bezpečí nebo jiná metoda, vždy v přátelské atmosféře.

Názory – Učíme děti říkat svůj názor, názor druhých přijímat a diskutovat o něm.

Otevřená komunikace – Vedeme žáky k otevřenému tázání a sdělování během vyučování i mimo něj v přátelském klimatu.

Komunikace mimo školu – Vytváříme žákům příležitosti komunikovat mimo školní prostředí.

Dramatizace – Prostřednictvím dramatizace čtených, vyprávěných nebo vytvářených příběhů se žáci učí modelům komunikace a utvářejí si systém hodnot.

Empatie – Žáci jsou vedeni k citlivému vnímání prožitků ostatních a jednání v souvislostech s nimi.

Individualizace – Žáci se vzdělávají s ohledem na jejich možnosti.

Tvorba pravidel – Žáci jsou aktivní při tvorbě pravidel pro konkrétní situace, opakující se situace i pro celkový chod školy. Podporujeme vědomí, že pravidla jsou dobrá pro vytváření tělesně i duševně bezpečných situací.

Žákovská samospráva – Žáci tvoří a naplňují pravidla v různých situacích. Učí se samostatné zodpovědnosti za kvalitu života sebe samých i společnosti.

Osobní příklad pedagogů – Pedagogové se chovají tak, aby dětem dávali dobrý příklad při tvorbě a rozvíjení všech klíčových kompetencí.

Zabezpečení výuky mimořádně nadaných žáků

Mimořádně nadaným žákům je vyhotoven individuální vzdělávací plán pro oblasti jejich nadání. Obecně platí, že se zabývají rozšiřujícím učivem. Ve výuce jsou jim zadávány

náročnější samostatné úkoly (referáty apod.), jsou pověřováni vedením a řízením skupiny. Ve větší míře si sami stanovují cíle a provádějí vlastní hodnocení. Je jim dopřáváno více samostatnosti. Na zřeteli je také jejich osobnostní a sociální vývoj vzhledem k jejich potřebám.

Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Do této skupiny patří žáci, kteří pocházejí z prostředí sociálně nebo kulturně a jazykově odlišného. Hlavním problémem je ve většině případů jejich nedostatečná znalost vzdělávacího jazyka. U těchto žáků je kladen důraz na osvojení českého jazyka. Dále se seznamují s českým prostředím, jeho kulturními zvyklostmi a tradicemi.

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

V případě, že učitel vysleduje u žáka projevy, které by mohly být způsobeny specifickou poruchou učení nebo jiným handicapem, který narušuje proces edukace, informuje o svém zjištění zákonného zástupce žáka.

Jestliže zákonní zástupci žáka požádají o vyšetření žáka pedagogicko-psychologickou poradnu (dále jen PPP), popřípadě speciálně pedagogické centrum (dále jen SPC) či středisko výchovné péče a toto akreditované pracoviště potvrdí, že se jedná o žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP), je žák dále vzděláván a hodnocen na základě doporučení odborného pracoviště a individuálního vzdělávacího plánu vytvořeného na podkladě diagnostických závěrů z vyšetření. O vyšetření žáka odborníkem PPP nebo SPC může rodič požádat i bez doporučení vyučujícím. Pokud dojde odborné zařízení k závěru, že je třeba dítěti věnovat speciální péči, je nutné, aby o této skutečnosti rodič informoval třídního učitele. S poskytnutými údaji je zacházeno jako s důvěrnými.

V rámci individuálního vzdělávacího plánu jsou závěry a doporučení odborného pracoviště rozpracovány do podoby očekávaných výstupů týkajících se obsahu učiva v jednotlivých předmětech, do kterých se SVP žáka promítají, včetně volby vzdělávacích strategií pro období daného školního roku, případně jeho zbývající části.

Individuální vzdělávací plán sestavují třídní učitelé ve spolupráci se speciálním pedagogem, učiteli příslušných předmětů. K tvorbě individuálního vzdělávacího plánu je případně přizván asistent pedagoga.

Vzdělávání dětí se SVP probíhá běžným způsobem s tím, že učitelé se ve vztahu k žákům se SVP zaměřují na přiměřené zpracování obsahu a formy učiva při naplňování očekávaných výstupů v jednotlivých vyučovacích předmětech (úprava metod, popřípadě obsahu a rozsahu výuky, individualizace hodnocení, atd.).

V případě handicapu zvláště závažného charakteru se na edukačním procesu podílí rovněž asistent pedagoga, jehož úkolem je poskytovat žákovi potřebnou podporu při účasti na běžné výuce. Důraz je kladen na spolupráci všech zúčastněných subjektů ve výchovně

vzdělávacím procesu - tedy žáka, rodičů a pedagogů, což je základním předpokladem úspěšného vzdělávání žáků se SVP.

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují okruhy aktuálních jevů současného světa a jsou významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů. Tím přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Žáci mají možnost utvářet si integrovaný pohled na daný jev a uplatňovat širší spektrum dovedností.

Průřezová témata jsou realizována integrací obsahu tematických okruhů průřezového tématu do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu.

1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma **Osobnostní a sociální výchova** v základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt i objekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Specifikou Osobnostní a sociální výchovy je, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žakovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Vztah osobnostní a sociální výchovy ke vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** je založen na samotném faktu komunikační podstaty jazyka s tím, že se zaměřuje na každodenní verbální komunikaci jako klíčový nástroj jednání v různých životních situacích. Prohlubuje vztah mezi verbální a neverbální složkou komunikace a rozšiřuje specifické aplikace jazyka o sociální dovednosti. Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** lze naplňovat prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, zdravému sebepečení, seberegulaci a k udržení psychického zdraví – psychohygieně, komunikaci, mezilidským vztahům. Úzká je vazba ke vzdělávací oblasti **Člověk a společnost**, a to k Výchově k občanství a k jejím částem "Člověk ve společnosti", "Člověk jako jedinec". Konkrétně k tématům "lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití" (Člověk ve společnosti) a "podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět člověka, osobní rozvoj" (Člověk jako jedinec). Všechna tato témata jsou v Osobnostní a sociální výchově vnímána jako samostatná. Osobnostní a sociální výchova klade důraz na získávání praktickým dovedností spjatých s uvedenými tématy. Vazba ke vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** se týká evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace a seberegulujícího jednání jako základního ekologického principu. Nabízí též možnosti rozvoje emocionálních vztahů, osobních postojů a praktických dovedností ve vztahu k přírodnímu prostředí. Vazba na vzdělávací oblast **Umění a kultura** se týká především společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity,

vnímání a utváření mimouměleckého estetického chování – jako např. estetiky chování a mezilidských vztahů a chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa. V osobnostní a sociální výchově lze účinně využít různých postupů dramatické výchovy. Doplnující vzdělávací obor Dramatická výchova užívá jako základní metody nástroje dramatické a inscenační tvorby, osobnostní a sociální výchova vedle toho užívá i tréninkové postupy sociálně psychologické povahy, které nemají divadelní podstatu. Propojení se vzdělávací oblastí **Člověk a zdraví** je vhodné v tématech reflektujících fyzickou stránku člověka, sociální vztahy, komunikaci a rozhodování v běžných i vypjatých situacích. Osobnostní a sociální výchova tak může napomoci k získání dovedností vztahujících se k zdravému duševnímu a sociálnímu životu. Rovněž přispívá k realizaci vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**, zejména zdokonalováním dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

vede k porozumění sobě samému a druhým

- ✓ napomáhá k zvládnutí vlastního chování
- ✓ přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- ✓ rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- ✓ utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- ✓ umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)
- ✓ formuje studijní dovednosti
- ✓ podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- ✓ pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- ✓ vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- ✓ vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- ✓ přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- ✓ napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci je užitečné zařazovat do výuky ta témata, která reflektují aktuální potřeby žáků, popřípadě vycházejí ze vzájemné domluvy s nimi. Všechna uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí.

Vzhledem k tomu, že se jedná o živá setkání dotýkající se osobní existence, je třeba počítat s tím, že na různé věci budou mít žáci různé názory, že se může objevit odmítání témat či technik, ostych, případně, že některé hry tzv. "nevyjdou". Právě tyto okamžiky však bývají v Osobnostní a sociální výchově velmi užitečné, neboť nabízejí příležitost k přemýšlení o tom, co se děje.

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí

Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

Psychohygienu – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích

Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí

Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)

Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci

Hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevy v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma **Výchova demokratického občana** má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů.

Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovni občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Jejím získáním má umožnit žákovi konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematických okruhů, ale i zkušeností a prožitků žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru třídy, sloužící jako „laboratoř demokracie“. V ní jsou žáci více motivováni k uplatňování svých názorů v diskusích a k možnosti demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společenství, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou ověřit nejen význam dodržování pravidel, eventuálně v zájmu spravedlnosti se podílet na vytváření pravidel nových, ale i to, jak je důležité se o udržování demokracie starat, protože překročení hranice k anarchii či naopak k despotismu je neustále přítomným nebezpečím. Tato zkušenost pak rozvíjí schopnost kritického myšlení.

Průřezové téma **Výchova demokratického občana** má blízkou vazbu především na vzdělávací oblast **Člověk a společnost**, v níž jsou tematizovány principy demokracie a demokratického rozhodování a řízení, lidská a občanská práva, ve kterých se klade důraz na participaci jednotlivců - občanů na společenském a politickém životě demokratické společnosti. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** se uplatňuje v tématech zaměřených na vztah k domovu a vlasti.

Průřezové téma má vazbu i na ostatní vzdělávací oblasti, zejména pak na ty, v nichž se tematizuje vztah k sobě samému i ostatním lidem, k okolnímu prostředí, k normám i hodnotám.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- ✓ vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- ✓ vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- ✓ umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- ✓ rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- ✓ prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování

- ✓ vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- ✓ vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- ✓ vychovává k úctě k zákonu
- ✓ rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- ✓ učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- ✓ přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- ✓ rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- ✓ motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- ✓ umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- ✓ vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- ✓ vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

Občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci

Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciací, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)

Formy participace občanů v politickém životě – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech* akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Příležitosti k realizaci tématu poskytuje na prvním stupni vzdělávací oblast *Člověk a jeho svět*. Ve vzdělávání se využívají zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a nejbližším okolí. Na druhém stupni se vztahuje průřezové téma zejména ke vzdělávací oblasti *Člověk a společnost*. Využívá, aktualizuje a propojuje poznatky z oboru historie a politické geografie. Prohlubuje porozumění klíčovým historickým a politickým událostem, které ovlivnily vývoj Evropy i světa a měly podstatný význam pro evropskou integraci a začlenění České republiky do integračního procesu. Důležitým prostorem pro realizaci průřezového tématu se stává obor *Výchova k občanství*, v jehož vzdělávacím obsahu zdůrazňují sociální, ekonomické, právní a kulturní souvislosti v evropské a globální dimenzi. Objasňuje také vazby mezi lokální, národní, evropskou a globální úrovní uvažování, rozhodování a jednání. Ve vzdělávací oblasti *Člověk a příroda* se uplatňuje zejména při objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků s důrazem na potřebu a závažnost ochrany tohoto prostředí především v dané lokalitě.

Významnou oblastí pro realizaci tohoto tématu se stává vzdělávací oblast *Jazyk a jazyková komunikace*. Český jazyk je nejen nezastupitelným nástrojem učení, zpracování informací a prezentace postojů a názorů, ale má také významnou propedeutickou funkci při osvojování dalších jazyků, které jsou klíčem k bezprostřednímu dorozumění a poznávání kultury jiných národů. Cizí jazyky mají praktický význam pro mobilitu občanskou, vzdělávací i pracovní. Jsou prostředkem pro využití originálních zdrojů při poznávání života a evropské a světové kultury. Dovednosti osvojené žáky ve vzdělávací oblasti *Informační a komunikační technologie*, zejména při práci s internetem, jsou využívány k samostatnému získávání informací o zemích Evropy a světa, o jejich životě a událostech. Tyto informace se následně stávají prostředkem pro orientaci v nabídce vzdělávacích, pracovních, kulturních a zájmových příležitostí a při navazování kontaktů. Ve vzdělávací oblasti *Umění a kultura* rozvíjí průřezové téma vztah k evropské a světové kultuře. Prohlubuje porozumění evropským kulturním kořenům a chápání kulturních souvislostí při respektování svébytnosti národních a regionálních kultur a jejich přínosu ke kultuře světové. Ozřejmuje význam kulturního a historického dědictví jako zdroje poznání a přispívá k emocionální zainteresovanosti na jeho uchování a záchraně. Dramatická výchova, jako doplňující vzdělávací obor umožňuje žákům vyjadřovat a prezentovat své postoje, přijímat role a zkoumat témata a situace na základě vlastního jednání. Vzdělávací oblast *Člověk a zdraví* orientuje žáky v globálních problémech souvisejících se zdravím. V oboru *tělesná výchova* využívá průřezové téma zájmu žáků o sport k hlubšímu pochopení souvislostí evropských kořenů olympijských idejí a významu sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- ✓ rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- ✓ prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- ✓ prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv
- ✓ rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- ✓ rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- ✓ prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- ✓ vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- ✓ vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory

- ✓ rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- ✓ pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- ✓ obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- ✓ kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- ✓ utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- ✓ podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám

- ✓ upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných

situaci občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů

Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže

4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků – příslušníků minorit. Tím přispívá k vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“. Multikulturní výchova prolíná všemi vzdělávacími oblastmi. Blízkou vazbu má zejména na vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a společnost, Informační a komunikační technologie, Umění a kultura, Člověk a zdraví, z oblasti Člověk a příroda se dotýká především vzdělávacího oboru Zeměpis. Vazba na tyto oblasti je dána především tématy, která se zabývají vzájemným vztahem mezi příslušníky různých národů a etnických skupin.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- ✓ poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- ✓ rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých

- ✓ učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- ✓ učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- ✓ rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- ✓ rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- ✓ učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání,
- ✓ poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- ✓ pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- ✓ napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- ✓ stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
- ✓ pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- ✓ vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- ✓ učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu může být významně ovlivněn vzájemnou dohodou učitelů, učitelů a žáků, učitelů a rodičů apod.

Kulturní difference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě

Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti;

tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvní k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku

Multikulturalita – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

Princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost a příspěvní každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

5. ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Na realizaci průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje Environmentální výchova utváření integrovaného pohledu. Každá z oblastí má svůj specifický význam v ovlivňování racionální stránky osobnosti i ve vlivu na stránku emocionální a volně aktivní. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** poskytuje průřezové téma ucelený elementární pohled na okolní přírodu i prostředí. Učí pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímých kontaktů žáků s okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** zdůrazňuje pochopení objektivní platnosti základních přírodních zákonitostí, dynamických souvislostí od nejméně složitých ekosystémů až po biosféru jako celek, postavení člověka v přírodě a komplexní funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie i pro mimoprodukční hodnoty (inspiraci, odpočinek). Klade základy systémového přístupu zvyrazňujícího vazby mezi prvky systémů, jejich hierarchické uspořádání a vztahy k okolí. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a společnost** téma odkrývá

souvislosti mezi ekologickými, technicko - ekonomickými a sociálními jevy s úrazem na význam preventivní obezřetnosti v jednání a další principy udržitelnosti rozvoje. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví** se téma dotýká problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí. V souvislosti s problémy současného světa vede k poznání důležitosti péče o přírodu při organizaci masových sportovních akcí. Ve vzdělávací oblasti **Informační a komunikační technologie** umožňuje průřezové téma aktivně využívat výpočetní techniku (internet) při zjišťování aktuálních informací o stavu prostředí, rozlišovat závažnost ekologických problémů a poznávat jejich propojenost. Komunikační technologie podněcují zájem o způsoby řešení ekologických problémů možností navazovat kontakty v této oblasti a vyměňovat si informace v rámci kraje, republiky i EU a světa. Vzdělávací Oblast **Umění a kultura** poskytuje Environmentální výchově mnoho příležitostí pro zamýšlení se nad vztahy člověka a prostředí, k uvědomování si přírodního i sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot a přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí. Propojení tématu se vzdělávací oblastí **Člověk a svět práce** se realizuje prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí. Umožňuje poznávat význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- ✓ rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- ✓ vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- ✓ přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- ✓ umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- ✓ poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ✓ ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích i nežádoucích
- ✓ napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- ✓ seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti.
- ✓ učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- ✓ učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- ✓ přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- ✓ vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- ✓ vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- ✓ podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- ✓ přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- ✓ vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- ✓ vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Tematické okruhy průřezového tématu

Environmentální výchova je členěna do tematických okruhů, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí, k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

Tematické okruhy:

Ekosystémy – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)

Základní podmínky života – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)

Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady, suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)

Vztah člověka k prostředí – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, jež jsou médií nabízena, mají nestejnorodý charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářeny s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovni mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními. Dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Mediální výchova má blízkou vazbu na vzdělávací oblast Člověk a společnost, zejména tím, že média, jako sociální instituce, se podílejí na utváření podob a hodnot moderní doby, umožňují hledat paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnávat jevy a procesy v evropském i celosvětovém měřítku. Mediální výchova je zaměřena na systematické vytváření kritického odstupu od mediovaných sdělení a na schopnost interpretovat mediální sdělení z hlediska jeho informační kvality (zpravodajství z hlediska významu a věrohodnosti zprávy a události, reklamu z hlediska účelnosti nabízených informací apod.). Propojení se vzdělávací oblastí Jazyk a jazyková komunikace se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků. Osvojení základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace. V rámci vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie se pak jedná o využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací. Pozornost se obrací k věcné správnosti a přesnosti sdělení, a to jak kritickou analýzou existujících textů, tak vlastní produkcí a utváření návyku ověřovat si co nejdůkladněji veškeré údaje. Vztah ke vzdělávací oblasti Umění a kultura je založen na vnímání specifické „řeči“ znakových kódů, jež média užívají, a jejich kombinací, a to nejen přirozeného jazyka, ale i obrazu a zvuku. Přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- ✓ přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- ✓ umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich

- ✓ učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- ✓ umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- ✓ vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských)
- ✓ umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)
- ✓ vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- ✓ vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- ✓ rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- ✓ přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- ✓ přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- ✓ rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- ✓ vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- ✓ rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- ✓ napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

Tematické okruhy průřezového tématu

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

Tematické okruhy receptivních činností:

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)

Stavba mediálních sdělení – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady

stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

Vnímání autora mediálních sdělení – identifikování postojů a názorů autora v medializovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu

Fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách

Tematické okruhy produktivních činností:

Tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení

Práce v realizačním týmu – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

UČEBNÍ PLÁN

Výuka podle ŠVP probíhá v 1. – 5. postupném ročníku ZŠ. ŠVP (ŠVP - LMP) rozlišuje dvě vzdělávací období: 1. období zahrnuje 1. – 3. ročník, 2. období 4. – 5. ročník. ŠVP vymezuje jako závazný výstup očekávané kompetence 2. období.

Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina (45 min). Rozvrh hodin v týdnu není v ŠVP chápán jako dogma. Učitelé si mohou po dohodě s vedením školy rozvrhnout denní (týdenní) program výuky při zachování časových proporcí jednotlivých předmětů v týdnu. Kromě vyučovací hodiny lze realizovat výuku i jiným typem vyučovací jednotky s odlišným časovým úsekem při dodržení zásad hygieny školní práce (přestávky, relaxace apod.). Při realizaci dílčích školních programů a projektů je nutné respektovat závaznost minimálních hodinových dotací pro jednotlivé vyučovací předměty (obory vzdělávacích oblastí) pro daný ročník (ev. pro dané vzdělávací období).

Metody a formy výuky ŠVP nestanovuje závazně – nechává na vyučujícím, aby pro dosažení očekávané kompetence zvolil sám takové metody a formy výuky, které budou vést k očekávanému efektu. Použité formy a metody by měly v dětech vyvolávat touhu po poznávání, provokovat jejich zvědavost, stimulovat kladné rysy lidské povahy a měly by vždy směřovat k získání konkrétní aktivní dovednosti. Respektování osobnosti dítěte a uplatňování principu pozitivní motivace by měly být neodmyslitelnými prvky práce vyučujícího.

Učební plán pro 1. stupeň základního vzdělávání ŠVP(RVP)

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník					Časová dotace (včetně disponibilních hodin)
		1.	2.	3.	4.	5.	
Jazyková komunikace	Český jazyk	7	7	7+2	7+1	7+1	40
	Anglický jazyk	1	3	3	3	3	13
Matematika a její aplikace	Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	25
Informační a komunikační technologie	Informatika	-	-	-	-	1	1
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2+1			13
	Vlastivěda				1	2	
	Přírodověda				2	1	
Umění a kultura	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7
	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	1	1	1	1	1	5
Celkový týdenní počet hodin		20	22	25	25	26	118

UČEBNÍ OSNOVY

Vzdělávací oblast - Jazyková komunikace

Český jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Český jazyk má ve výchovně vzdělávacím procesu stěžejní postavení. Dovednosti, které si žáci v jeho rámci osvojují, umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech. Vzdělávací obsah předmětu má komplexní charakter, Vzdělávací obsah jeho jednotlivých složek – komunikační a slohová výchova, jazyková výchova, literární výchova – se vzájemně prolíná.

Obsahem vyučovacího předmětu Český jazyk je naplňování očekávaných výstupů stanovených RVP pro tento předmět a související průřezová témata. Důraz je kladen především na rozvoj komunikačních dovedností žáků. Vyučovací předmět Český jazyk je vyučován jako samostatný předmět ve všech ročnících následující týdenní časovou dotací:

Obsahové, časové a organizační vymezení

1. ročník	8 h
2. ročník	10 h
3. ročník	9 h
4. ročník	8 h
5. ročník	8 h

Předmět Český jazyk je realizován ve všech třech výše zmíněných oblastech. Komunikační a slohová výchova obsahuje čtení a psaní. Tyto dovednosti jsou prohlubovány i v jazykové a literární výchově.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy uvedené v Charakteristice ŠVP směřují v tomto předmětu k vytváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- rozvíjí své dovednosti nutné k osvojování učiva
- užívají osvojená pravidla pravopisu, jazykové dovednosti a literární pojmy i v jiných oblastech a uvádí je do souvislostí
- vyhledávají, třídí a uplatňují informaci
- užívají správnou jazykovou a literární terminologii
- využívají výpočetní techniku

Kompetence k řešení problémů

- vyhledávají informace a postupy vedoucí k osvojení probíraných mluvnických jevů
- nalézají v textu chyby a odůvodňují správně řešení
- zdůvodňují různé možnosti řešení

Kompetence komunikativní

- správně a výstižně formulují obsah svých sdělení
- vyjadřují se kultivovaně ústně i písemně
- prostřednictvím literárního i mluvnického učiva rozšiřují svou slovní zásobu
- zapojují se do diskuze, vhodně argumentují
- rozumí různým typům textu a sdělení
- využívají různé komunikační prostředky

Kompetence sociální a personální

- umí účinně spolupracovat ve skupině
- dokáží vyslechnout a respektovat odlišný názor
- umí požádat o pomoc
- jsou ochotni pomáhat
- řídí se pravidly slušného chování
- vytváří si pozitivní vztah k jazyku

Kompetence občanské

- chápou jazyk jako historický jev, který odráží historický a kulturní vývoj národa
- umí používat jazyk jako prostředek prosazení práv a povinností
- oceňují naše literární a jazykové tradice a dědictví, projevují k nim pozitivní postoj

Kompetence pracovní

- umí užívat moderní informační technologie
- umí pracovat s jazykovými a literárními příručkami
- dodržují hygienická pravidla pro čtení a psaní
- chrání kulturní hodnoty

Předmětem prolínají všechna **průřezová témata**:

· *Osobnostní a sociální výchova* – komunikační dovednosti, verbální a neverbální sdělení, mezilidské

vztahy, řešení problémů ad.

· *výchova demokratického občana* – charakterové rysy literárních hrdinů, řešení problémů ad.

· *výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech* – seznámení s životem v jiných zemích

· *Multikulturní výchova* literatura a jazyk, tradice a hodnoty jiných národů ad.

· *Environmentální výchova* – vztah člověka k prostředí, v němž žije ad.

· *Mediální výchova* – kritický přístup k mediálním sdělením, zpravodajství, reklamě

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

1. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
1.	Žák		
	píše jednotlivá velká tiskací písmena	Velká písmena	OSV 10
	rozlišuje jednotlivá velká tiskací písmena		
	umí rozdělit slovo na hlásky	Hláskování slov	
	umí složit slovo z hlásek	Skládání slov	
	rozezná začátek a konec věty	Věta	
	dokáže psát slova a věty velkými tiskacími písmeny	Slova z velkých písmen	
	dokáže číst slova a věty z velkých tiskacích písmen		
	píše jednotlivá malá tiskací písmena	Malá písmena	
	rozlišuje jednotlivá malá tiskací písmena		
	dokáže psát slova a věty malými tiskacími písmeny	Slova z malých písmen	OSV 17
	začíná psanou větou velkým písmenem	Velká písmena na začátku věty	OSV 19a
	ukončuje psanou větou tečkou, otazníkem, vykřičníkem	Znamének na konci věty	
	při psaní správně sedí	Hygiena psaní	
	při psaní správně drží psací náčiní		
	píše s uvolněnou rukou		
	zvládá psát písmena podle diktátu	Psaní podle diktátu	
	zvládá psát slova podle diktátu		
	zvládá psát jednoduché věty podle diktátu		
	dokáže číst slova a věty z malých tiskacích písmen	Čtení	
	přečteným jednoduchým větám rozumí a dovede je zopakovat		
	rozlišuje samohlásky a souhlásky	Druhy hlásek	
	rozlišuje samohlásky krátké a dlouhé	Druhy samohlásek	
	umí utvářet smysluplné věty	Správné vyjadřování	OSV 14
	dovede se naučit básničku a přednést ji	Recitace	OSV 18
	je seznámen se základními pohádkami	Pohádky	OSV 19b

2. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
2.	Žák		
	rozlišuje druhy souhlásek	Pravopis tvrdých a měkkých souhlásek	
	zvládá pravopis měkkých slabik		
	zvládá pravopis tvrdých slabik		
	umí rozdělit větu na slova	Rozklad věty	
	umí rozdělit slovo na slabiky		
	zvládá dělení slov na konci řádku	Dělení slov na konci řádku	
	ovládá pravopis a slabik s "ě"	Slova s "ě"	
	rozlišuje druhy vět sluchově	Druhy vět	
	rozlišuje druhy vět písemně		
	zvládá pravopis párových souhlásek na konci slov	Párové souhlásky	OSV 19a
	zvládá pravopis párových souhlásek uvnitř slov		
	umí nazpaměť abecedu	Abeceda	
	umí zařadit písmeno do abecedy		OSV 18
	používá velká písmena ve vlastních jménech	Vlastní jména	
	dovede rozlišit podstatné jméno a sloveso	Slovní druhy	
	je seznámen s existencí ostatních slovních druhů		
	je seznámen s existencí spisovných a nespisovných slov	Spisovná a nespisovná slova	
	je seznámen s existencí citově zbarvených slov	Slova citově zbarvená	OSV 17
	rozlišuje slova nadřazená, podřazená a souřadná	Slova nadřazená, podřazená, souřadná	
	čte plynule a s porozuměním	Čtení	
	dokáže vyprávět přečtený text		
	rozlišuje poezii a prózu		
	je seznámen s autory dětských knih		
	zřetelně vyslovuje	Vyprávění	
	správně intonuje věty	Intonace mluveného slova	
	umí vyprávět podle osnovy	Vyprávění	
	dovede vyprávět bajku	Bajky	OSV 14 OSV 15 OSV 19b
	dovede recitovat báseň	Přednes	
	dokáže přednést text při dramatizaci	Dramatizace	

3. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
3.	Žák		
	zná obojetné souhlásky	Vyjmenovaná slova	EV 54
	aplikuje pravopis vyjmenovaných slov		OSV 10
	aplikuje pravopis slov příbuzných k vyjmenovaným slovům		OSV 10
	aplikuje pravopis slov nevyjmenovaných a nepříbuzných k vyjmenovaným slovům		OSV 10
	umí zařadit slova do slovních druhů ohebných a neohebných	Slovní druhy	OSV 18
	dovede používat pádové otázky	Mluvnické kategorie podstatných jmen	
	dovede u podstatného jména určit rod, číslo a pád		
	dovede časovat slovesa	Mluvnické kategorie sloves	
	dovede u sloves určit osobu		
	dovede u sloves určit číslo		
	dovede u sloves určit čas		
	ovládá slova souznačná	Synonyma	
	ovládá slova protikladná	Antonyma	OSV 14
	ovládá slova mnohoznačná	Homonyma	
	rozlišuje větu jednoduchou a souvětí	Souvětí	
	dovede seřadit slova podle abecedy	Abeceda	
	vyzná se ve jmenném rejstříku		
	dovede si vybrat četbu podle vlastního zájmu	Čtení	
	čte plynule a s výrazem		
	umí se vyjádřit k přečtenému	Vyjádřování	
	využívá četbu jako zdroj poznatků		
	umí vystihnout charakter chování hlavních postav v příběhu		OSV 16
	dokáže vyprávět děj	Vyjádření	
	umí sestavit osnovu vyprávění	Osnova	
	dovede vymyslet název textu		
	dokáže vyprávět českou pověst	Vypravování	OSV 15 OSV 19b
	rozumí pojům rým, verš, sloka	Rým, verš, sloka	
	zvládá popis osoby, věci	Popis	
	zvládá napsat dopis	Dopis	OSV 17

4. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
4.	umí vyhledat kořen slova	Stavba slova	
	zvládá rozlišení předpon a předložek		
	dovede určit slovní druh	Slovní druhy	
	umí určit u podstatného jména vzor		
	dovede podstatné jméno podle vzoru skloňovat		
	ovládá pravopis v koncovkách podstatných jmen		
	je seznámen se shodou podmětu a přísudku	Podmět a přísudek	
	dokáže určit základní skladební dvojici	Skladba věty	
	umí zapsat vzorec souvětí	Stavba souvětí	
	dovede sestavit souvětí podle daného vzorce		OSV 14
	umí určit větu hlavní a větu vedlejší		
	dovede členit vlastní text na odstavce	Písemný projev	
	ovládá plynulé tiché čtení s porozuměním	Čtení	
	dokáže záměrně rozšiřovat vlastní slovní zásobu	Slovní zásoba	
	umí rozpoznat úvod, vlastní děj, vyvrcholení a závěr příběhu	Práce s prózou	
	zvládá rozlišit v příběhu hlavní a vedlejší postavy		
	dokáže zaznamenat v ději důležité okamžiky		OSV 19b
	dokáže vyprávět dobrodružný příběh		
	umí dramatizovat text	Dramatizace	
	dovede cíleně rychle vyhledávat informace	Práce s informacemi	
	umí připravit získané informace k předání ostatním ústně		
	umí připravit získané informace k předání ostatním písemně		
	umí předat získané informace ostatním		
	dovede interpretovat text		

5. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
5.	Žák		
	rozlišuje základ slova	Stavba slova	
	rozlišuje předponovou část, příponovou část		
	dokáže určit neúplnou základní skladební dvojici jako základ věty	Skladba věty	
	poznává podmět a přísudek		
	určuje holý a rozvitý člen		
	určuje několikanásobný člen		
	umí určit slovesný způsob	Slovní druhy	
	zvládá pravopis sloves v minulém čase	Shoda podmětu s přísudkem	
	ovládá pravopis přídavných jmen	Přídavná jména	
	je seznámen se základními druhy zájmen	Zájmena	
	je seznámen s druhy číslovek	Číslovky	
	rozlišuje jednoduché a složené tvary	Slovesa	
	ovládá zvrtná slovesa		
	dovede používat spisovný jazyk	Spisovný jazyk	OSV 13
	dokáže plynule číst s přednesem	Čtení	
	umí rozlišit základní literární žánry	Práce s literaturou	
	ovládá základní literární pojmy		
	umí vyjádřit své dojmy z četby	Vyjadřování	
	umí uvést autora dětské literatury k danému žánru	Autoři literatury pro děti	
	dokáže popsat akci, situaci	Vyjadřování	OSV 15
	dovede si udělat poznámky		OSV 19a
			OSV 16
	umí napsat inzerát, SMS		OSV 17

Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahem anglického jazyka je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Hlavním cílem vzdělávacího programu je schopnost komunikace žáků při kontaktu s lidmi z různých částí světa, ale i pro práci s počítačem, internetem. A proto je kladen důraz na rozvoj komunikačních schopností žáků. Předmět Anglický jazyk je vyučován jako samostatný již od 1 ročníku po celých 5 let s následující týdenní časovou dotací:

Obsahové, časové a organizační vymezení

1. ročník	1 h
2. ročník	3 h
3. ročník	3 h
4. ročník	3 h
5. ročník	3 h

Výuka probíhá vždy v celém ročníku. Některá témata jsou realizována formou krátkodobých třídních projektů nebo školních projektů. Vyučovací předmět anglický jazyk má úzké předmětové vztahy s hudební výchovou, informatikou, českým jazykem.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy uvedené v charakteristice ŠVP směřují v tomto předmětu k vytváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- pochopit důležitost schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život
- propojovat probraná témata a jazykové jevy

Kompetence k řešení problémů:

- řešit jednoduché situace v cizojazyčném prostředí
- nebát se mluvit anglicky s cizím člověkem

Kompetence komunikativní:

- porozumět jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- umět zformulovat jednoduché myšlenky anglicky
- rozumět promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce
- využívat angličtinu k navázání kontaktu či vztahu

Kompetence sociální a personální:

- dodržovat zásady slušného chování při návštěvě cizí země
- spolupracovat v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu
- v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu

Kompetence občanské:

- získat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnávat je s našimi zvyky

Kompetence pracovní:

- samostatně pracovat s dvojjazyčným slovníkem
- využívat anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí

Předmětem prolínají **tato průřezová témata:**

Osobnostní a sociální výchova

- komunikace a mezilidské vztahy

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech –

- seznámení s životem v anglicky mluvících zemích, tradice a zvyky

Multikulturní výchova

- kulturní rozdíly, lidské vztahy

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace**Vyučovací předmět: Anglický jazyk****1. ročník**

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
1.	Žák		
	reaguje na pokyny a požadavky učitele	pokyny	
	umí pozdravit, rozloučit se, představit se	pozdrav, seznámení	OSV 16 17 18
	umí o něco požádat, poděkovat	prosba, dík	
	klade krátké ano/ne otázky	dotazy a krátké odpovědi	
	zvládne poskytnout jednoduché informace o sobě	vyprávění o sobě	OSV 11 12
	vyslovuje srozumitelně jednotlivá slova	dialog	
	ovládá několik písní a říkanek	písně a říkaneky	VMEGS 31 32

2. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
2.	Žák		
	píše jednoduchá slova a věty dle předlohy a přečte je	abeceda	
	zná barvy	barvy	
	pojmenuje věci, které mu jsou blízké	školní potřeby, třída	OSV 11 12
	umí představit svou rodinu a kamarády	rodina, kamarádi	OSV 16 17
	zná některé názvy zvířat	zvířata	
	umí vyjmenovat anglickou abecedu	abeceda	
	ovládá několik písní a říkanek	písně a říkaneky	VMEGS 31 32
	rozumí pomalému a správně vyslovovanému dialogu		

3. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámk
3.	Žák		
	reaguje na pokyny a požadavky učitele	pokyny	
	umí hovořit o svém věku	věk	
	umí počítat do dvanácti	numerace do 12	
	zná barvy	barvy	
	pojmenovává části dne	části dne	
	zvládne základní matematické dovednosti	počítání	
	dovede se orientovat v čase - celé hodiny, dny v týdnu	hodiny, dny	MV 41
	umí pojmenovat části svého těla	části těla	
	umí pojmenovat základní oblečení	oblečení	
	používá slovní zásobu pro základní druhy potravin, nápojů, ovoce a zeleniny	potraviny	
	zná některé názvy zvířat	zvířat	
	ovládá základní gramatické znalosti	přít. č. prostý, průběhový, minulý čas prostý	
	ovládá několik písní a říkanek	písně a říkanek	VMEGS 31 32

4. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
4.			MV 41 44
	dovede vyjádřit souhlas i nesouhlas	souhlas, nesouhlas	
	umí hláskovat jména	spelování	
	dovede pomocí předložek vyjadřovat polohu	poloha	
	dovede pojmenovat důkladněji části svého těla	části těla	
	zvládá základní početní úkony v angličtině	početní úkony	
	dovede pojmenovat více zvířat	zvířata	
	dokáže vypravovat jednoduchý příběh v minulém čase	minulý čas prostý	
	umí používat přítomný čas průběhový	př. č. průběhový	
	dovede klást otázky pomocí slovesa do	otázky se slov. do	
	umí vysvětlit cestu	popis cesty	

5. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
5.	Žák		MV 41 44
	dovede vyprávět o lokalitě a bytě, kde bydlí	místo, kde bydlím	
	dokáže hovořit o svých zájmech a přáních	koničky	
	umí vyjadřovat čas včetně čtvrt a půlhodin	části hodin	
	ovládá jednotky času	jednotky času	
	zvládá efektivně a cíleně pracovat se slovníkem	práce se slovníkem	
	zná názvy výukových předmětů	výukové předměty	
	dovede používat pojmy pro počasí	počasí	
	dovede hovořit v budoucím čase	budoucí čas	
	zvládá ústní i písemnou konverzaci	konverzace	
	dovede číst a pochopit jednodušší psaný příběh	psaný příběh	

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace

Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Tato Vzdělávací oblast je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Vyučovací předmět je tvořen tematickými celky: číslo a proměnná, závislosti, vztahy a práce s daty, geometrie v rovině a v prostoru, nestandardní aplikační úlohy a problémy.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Týdenní časová dotace:

1. – 5. ročník   5 h

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy uvedené v Charakteristice ŠVP směřují v tomto předmětu k vytváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vybírat a využívat vhodné způsoby a metody k získávání vědomostí a dovedností, které jim umožní samostatně organizovat a řídit své vlastní učení
- operovat s obecně užívanými termíny, znaky, symboly
- uvádět věci do souvislostí, propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na matematické jevy
- poznávat smysl a cíl učení, posoudit vlastní pokrok a sebehodnocení
- vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- objevovat různé varianty řešení problémů a nenechat se odradit dílčím nezdarem, vést k ověřování a srovnávání
- vytrvale hledat konečné řešení problémů

Kompetence komunikativní

- formulovat a vyjadřovat své myšlenkové názory v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchat druhým, porozumět jim, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojit do diskuze
- obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- využívat informativní a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- spolupracovat ve skupině
- přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- spolupracovat při řešení úkolů a ocenit zkušenosti druhých lidí
- v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat

Kompetence občanské

- chápat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- být si vědom svých prav a povinností ve škole i mimo školu
- rozhodovat se zodpovědně podle dané situace
- poskytnout dle svých možností účinnou pomoc

Kompetence pracovní

- využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zajmu vlastního rozvoje
- činit podložena rozhodnutí o dalším vzdělávacím a profesním zaměření
- dodržovat zásady bezpečnosti práce

Předmětem prolínají **tato průřezová témata:**

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj schopností poznávání, spolupráce, tvořivé činnosti, kooperace a kompetence, psychohygiena, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, komunikace, kreativita

Mediální výchova

-multikulturalita

1. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
1.	Žák		
	žák umí psát a číst číslice 0 – 20	čtení a psaní čísel	OSV 10
	používá čísla k vyjádření počtu a pořadí	počítání předmětů v daném souboru	
	umí používat početní operace se znaky +, -, x, :, =		OSV 14 OSV 16
	zná číselnou řadu vzestupnou a sestupnou od 0 do 20 a zpět	posloupnost přiroz. čísel	
	umí zobrazit číslo na číselné ose	číselná osa	
	umí vytvářet různé soubory o daném počtu předmětů	vytváření souborů	OSV 12
	umí porovnávat čísla	porovnávání čísel	
	řeší jednoduché slovní úlohy	jednoduché slovní úlohy	OSV 15
	sčítá a odčítá do 20 bez přechodu desítky a dočítá do 20	sčítání a odčítání v oboru do 10 /20/	
	zná význam méně, více, první, poslední, větší, menší, nahoře, dole, před, za, hned, před, za, o několik víc, o několik méně		
	umí násobky 2		
	umí násobit dvěma		
	umí dělit dvěma		
	poznává značku pro litr, metr, kilogram, Kč		
	rozlišuje geometrické tvary čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh	základní geometrické tvary	EV 54

2. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
2.	Žák		
	zvládá počítání s přechodem přes desítku		
	umí počítat příklady se závorkami		
	umí zapsat a přečíst čísla do 100	Čísla 0 - 100	
	orientuje se v číselné ose, umí do ní zanést dané číslo	Číselná osa	
	orientuje se v tabulce číslic do 100	Numerace do 100	
	umí řadit čísla vzestupně i sestupně	Porovnávání čísel	
	umí slovně vyjádřit vše, co v matematice píše		OSV 12
	zvládá sčítání a odčítání do 100 dvojciferných čísel s jednocifernými		
	sčítá a odčítá dvojciferná čísla s dvojcifernými		
	umí sčítat písemně i pamětně		
	umí zapsat a číst římské číslice do 12	římské číslice	
	řeší slovní úlohy v oboru do 100	Řešení slovních úloh, jejich zápis	OSV 14
	zvládne zápis slovní úlohy		OSV 19a
	umí násobky a násobení čísel 3,5,10	Násobilka v oboru do 100	
	rozkládá číslo na činitele		
	zná geomet. pojmy bod, přímka, úsečka	bod, přímka, úsečka	
	umí narýsovat úsečky dané délky	Správné návyky při rýsování	
	umí úsečky měřit a porovnávat		
	používá jednoduchého modelování geom.situací		
	zná geom.tělesa – krychle, kvádr, koule, válec		

3. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
3.	Žák		
	zná názvosloví pro 4 matematické úkony	Názvosloví	
	umí násobilku do 100	Malá násobilka	
	dokáže pamětně sčítat a odčítat do 1000	Numerace do 1000	
	umí zaokrouhlovat čísla na desítky, stovky a tisíce	Zaokrouhlování	EV 51
	dovede zapsat římské číslice do 1000	Římské číslice	
	umí počítat pamětně řetězce se závorkami	Počítání se závorkami	
	ovládá písemné násobení jednociferným číslem	Písemné násobení	
	umí řešit slovní úlohy v oboru do 1000	Řešení slovních úloh	OSV 14 OSV 19b
	umí narýsovat přímky různoběžné, rovnoběžné, kolmé	rýsování přímek	OSV 16
	dokáže narýsovat polopřímku		
	ovládá grafické sčítání a odčítání úseček		
	umí pracovat s kružítkem		
	dovede narýsovat základní geometrické obrazce		
	umí používat jednotky času, délky, hmotnosti		EV 51

4. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
4.	Žák		
	umí zapisovat a číst čísla do milionu	Čísla do 1 000 000	
	umí porovnávat čísla do milionu	Porovnávání čísel	
	dovede zaokrouhlovat na desetitisíce a statisíce	Zaokrouhlování	
	umí písemně násobit jednociferným a dvouciferným činitelem		
	umí písemně dělit jednociferným dělitelem	písemné dělení	
	počítá jednoduché i složitější slovní úlohy, umí provést zápis s neznámou		
	zná základní jednotky hmotnosti, délky, objemu i času, umí je převádět		
	umí řešit rovnice	Rovnice	
	dokáže zapisovat zlomky	Zlomky	
	umí sčítat zlomky se stejným jmenovatelem		OSV 14 OSV 19b
	ovládá pamětné dělení se zbytkem v oboru malé násobilky	Dělení se zbytkem	
	umí vypočítat aritmetický průměr	Průměr	OSV 16
	umí sestavit trojúhelník z daných stran	Konstrukce trojúhelníku	
	vypočítá obvod čtverce a obdélníku	Obvod	
	vypočítá obsah čtverce a obdélníku	Obsah	
	vypočítá povrch krychle a kvádrů	Povrch	
	umí sestavit osu úsečky	Úsečka	
	umí sestavit grafický rozdíl a násobek úsečky		
	dokáže používat jedky plochy, objemu	Jednotky	EV 51
	umí jednotky převádět		

5. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
5.	Žák		
	umí násobit víceciferným činitelem	Násobení	OSV 12
	zvládá dělení aspoň dvojciferným číslem	písemné dělení	
	dokáže řešit rovnice o dvou neznámých	rovnice	
	dovede řešit obtížnější slovní úlohy	slovní úlohy	OSV 14 OSV 19b
	umí zapisovat a číst desetinná čísla	desetinná čísla	
	dovede desetinná čísla sčítat a odčítat	počítání s desetinnými čísly	
	dovede desetinná čísla násobit a dělit deseti a stem		
	zvládá konstrukci pravoúhlých, rovnostranných a rovnoramenných trojúhelníků	konstrukce geom. Útvarů	OSV 51
	dovede nakreslit rovinné osově souměrné útvary	Osová souměrnost	OSV 15

Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět **Informatika** umožňuje žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Vyučovací předmět Informatika se zaměřuje zejména na rychlé vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních medií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoli a kdykoliv“. Dovednosti získané ve vyučovacím předmětu Informatika umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s pestrou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů v dalších oblastech základního vzdělávání. Vzhledem k charakteru předmětu má informatika úzké mezipředmětové vztahy s dalšími předměty.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět je tvořen **tematickými celky**:

- Základy práce s počítačem
- Vyhledávání informací a komunikace
- Zpracování a využití informací

Týdenní časová dotace:

5. ročník   1 h

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy uvedené v Charakteristice ŠVP směřují v tomto předmětu k vytváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Samostatně pracovat na počítači
- Vyhledávat, porovnávat, třídit, propojovat a analyzovat informace
- Používat odbornou terminologii
- Využívat počítač a ICT v jiných předmětech a v životě

Kompetence k řešení problémů

- Získávat informace k řešení problémů, nacházet shodné, podobné nebo odlišné znaky
- Využívat vědomosti a dovednosti k různým variantám řešení
- Zvolit vhodný postup (vhodné postupy) samostatného řešení
- Vyhodnotit získaná data

Kompetence komunikativní

- Spolupracovat ve skupině, respektovat názory a schopnosti ostatních
- Diskutovat o řešení problémů
- Formulovat své myšlenky, hypotézy a závěry
- využívat informačních zdrojů

Kompetence sociální a personální

- Rozvíjet kooperaci a sociální vztahy ve skupinách
- Respektovat pravidla týmové práce, podílet se na výsledku cele skupiny
- Konfrontovat své zkušenosti se zkušenostmi ostatních
- Naučit se pomáhat ostatním
- Posilovat svou sebedůvěru a pocit zodpovědnosti

Kompetence občanské

- Uvědomovat si své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu
- Chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy a pohlížet na ně komplexně
- Poskytovat podle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích

Kompetence pracovní

- Dodržovat bezpečnost práce
- Bezpečně zacházet s počítačem a dalšími zařízeními
- Úsporně používat energie
- Přistupovat kriticky k výsledkům, které dosáhl, naučit se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce

Předmětem prolínají průřezová témata:

- *Osobnostní a sociální výchova* – rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kreativita, kooperace, poznávání lidí, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje atd.
- *Výchova demokratického občana* – rozvoj kritického myšlení, ochota pomoci a spolupráce.
- *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech* – podněcování zájmu žáků o Evropu a svět, zprostředkování obrazu Evropy, globální problémy.
- Multikulturní Výchova* – jedinečnost každého člověka,
- *Environmentální výchova* – lidské aktivity v oblasti ICT a problémy životního prostředí, nebezpečný odpad.
- *Mediální výchova* – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, typy sdělení, rozlišení reality od mediálních výtvorů, fiktivní sdělení, stavba sdělení, vnímání autora sdělení, vliv medií ve společnosti.

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie
Vyučovací předmět: Informatika

5. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
5.	Žák		
	se orientuje v druzích PC	hardware - popis částí PC, druhy PC, historie PC	
	bezpečně užívá základní ovládání používaného operačního systému.	základní pojmy operačního systému (ikona, zástupce)	
	dobře zná jednotlivé klávesy	klávesnice	
	rozlišuje soubory, adresáře, chápe jejich strukturovanost a odpovídající formáty souborů.	základní pojmy informatiky (adresáře, podadresář, soubor, typy souborů)	
	podle návodu učitele dokáže: prohlédnout soubor, složku v průzkumníku, vytvořit novou složku, soubor, přejmenovat složku, soubor, vyhodit do koše složku, soubor.	práce se složkami a soubory	
	vytvoří jednoduchý obrázek a text pomocí programů z Příslušenství OS, přenáší údaje z jednoho programu Příslušenství do druhého	uživatelské programy - vytvořit, upravit, vytisknout obrázek či text (Příslušenství OS - malování, poznámkový blok, kalkulačka - zápis a mazání znaků, pohyb po textu, označování textu...)	
	využívá služby základních portálů. Zřídí si soukromou emailovou schránku, chrání si svá osobní data při práci s internetem a zvažuje, kdy je zveřejnit	využití služeb Internetu - procházení stránek, prohlížeče, elektronická pošta, chat, SMS, ochrana osobních dat	MV 61 65 66
	pod vedením učitele vybere druh, velikost, tloušťku, náklon a podtržení písma, napíše krátký text, dokáže editovat text.	práce s programem Word nebo OpenOffice.org Writer	
	dokáže uvést negativní vlivy práce s PC na zdraví a ví, jak je omezit, řídí se správnými zásadami při práci s PC	práce na PC a naše zdraví - vliv práce na tělesné zdraví (oči, bolesti hlavy, zvýšená únava, záda, krční páteř, ruce, kompenzační cvičení)	

Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je určena jako jeden předmět v 1. – 3. ročníku - Prvouka. Oblast zahrnuje učivo, které vede k prvotním zkušenostem žáků o společnosti a jevech v přírodě. Proto obsahuje témata zabývající se člověkem, zdravím, rodinou, společností, kulturou, vlastí, přírodou a jinými souvisejícími tématy. Tato témata vycházejí z poznatků výchovy v rodině a v předškolním vzdělávání, které směřují k dovednostem pro praktický život (zvládnání nových životních situací, role školáka, nalézání postavení mezi vrstevníky a upevňování pracovních i režimových návyků). Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří si jejich prvotní ucelený obraz světa. Učí se vnímat lidi (poznávají sebe i své nejbližší okolí) a vztahy mezi nimi. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se Žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

V této oblasti je důležitý vlastní prožitek žáků (významně přispívá i osobní příklad učitele) vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a jeho svět** obsahuje pět tematických okruhů

- Místo, kde žijeme
- Lide kolem nás
- Lide a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Týdenní hodinová dotace předmětu:

1. ročník	2 h
2. ročník	2 h
3. ročník	3 h

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy uvedené v Charakteristice ŠVP směřují v tomto předmětu k vytváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vybírat a využívat vhodné způsoby a metody k získávání vědomostí a dovedností, které mu umožní samostatně organizovat a řídit své vlastní učení
- aktivně vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívat v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry
- poznávat smysl a cíl učení a posoudit vlastní pokrok a sebehodnocení
- vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- vyhledávat důležitě informace, využívat je k řešení problémů s použitím vlastního úsudku a zkušenosti
- objevovat různé varianty řešení problémů a nenechat se odradit dílčím nezdarem, vest k ověřovaným a srovnávání
- vytrvale hledat konečné řešení problému

Kompetence komunikativní

- správně formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v ústním i písemném projevu
- naučit se naslouchat druhým, porozumět jim, zapojit se do diskuse, vhodně argumentovat
- využívat možnosti studia různých typů textů a obrazových materiálů, encyklopedií a atlasů

Kompetence sociální a personální

- spolupracovat a komunikovat ve dvojicích a menších skupinách
- podílet se na vytváření pravidel týmové práce, na základě přijetí nové role ve skupině se účastnit na výsledcích společné práce
- naučit se konfrontaci vlastních zkušeností se zkušenostmi druhých
- v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat

Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- naplňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví
- uvědomuje si význam jednotlivých složek životního prostředí
- respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhodovat se v zájmu ochrany a podpory zdraví

Kompetence pracovní

- pracuje podle návodu a předem stanoveného postupu
- dodržuje zásady bezpečnosti práce
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení

· zná základní pravidla první pomoci a ochrany zdraví

Předmětem se prolínají tato **průřezová témata**:

-*Environmentální výchova* (vztah člověka k přírodě)

-*Osobnostní a sociální výchova* (rodina)

-*Výchova demokratického občana* (naše vlast)

-*Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech*

-*Multikulturní výchova*

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Prvouka

1. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
1.	Žák		
	zná název školy a jména vyučujících	škola	OSV 15 VDO 21
	chová se správně	správně chování	OSV 16 17
	zná jména svých spolužáků a ostatních kamarádů	spolužáci, kamarádi	
	dovede se ve škole orientovat	orientace ve škole	
	ve škole dovede pracovat podle pokynů	pokyny	OSV 12
	má vypěstovaný denní režim	režim dne	
	zná bezpečně cestu do školy a ze školy	cesta do školy	
	zná dobře své okolí	okolí	
	dovede vnímat prostředí		
	zná bezpečně pravidla pro chodce	pravidla sil. provozu	
	dovede projevit své city a pocity		
	má úctu k rodičům, prarodičům, ke spolužákům	vztahy mezi lidmi	OSV 16
	umí ovládat své chování, jednání a vystupování	správně chování	OSV 17
	zná pravidla slušného chování		OSV 10
	zvládá drobné domácí povinnosti	práce doma	
	umí vyprávět o svém domově, bydlišti, okolí	vyprávění	
	dodržuje základní hygienické návyky	hygiena	OSV 13
	chrání živočichy, pečuje o rostliny a zvířata, hlavně v zimě	péče o přírodu	
	pozná některé listnaté stromy a stromy jehličnaté	stromy	EV 51 52
	pečuje se třídou o studánku	studánka	EV 51 52 54
	umí vyjmenovat roční období, měsíce v roce, dny v týdnu, dny pracovní a dny volna	jednotky času	
	umí vyprávět o svátcích /Vánoce, Velikonoce/	svátky	MV 41

2. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
2.	Žák		
	dodržuje základní pravidla slušného chování, umí pozdravit, o něco požádat, poděkovat	správné chování	OSV 12
	umí se chovat v jídelně, v kině, v autobuse, v divadle,...	chování mimo školu	
	orientuje se v prostředí svého života	okolí	
	dovede se bezpečně chovat v silničním provozu	pravidla sil. provozu	
	seznamuje se s vývojem člověka / novorozenec, batole, .../	vývoj člověka	
	zná vztahy mezi rodinnými příslušníky / rodiče, prarodiče, sourozenci, teta	vztahy v rodině	OSV 16
	umí vypravovat podle obrázků	vyprávění	
	žák se dovede orientovat v čase - rok, měsíc, týden, den, hodina, minuta, vteřina	jednotky času	
	umí časově zařadit Vánoce, Velikonoce, prázdniny	svátky	
	umí vyprávět o některých zvycích, tradicích	tradice	MV 41
	dodržuje základní hygienické návyky, pečuje o své zdraví	hygiena	OSV 13
	umí popsat podle obrázku živočichy a rostliny	rostliny a živočichové	EV 51 52
	vyjmenuje části těla zvířat a ptáků	části těl živočichů	
	rozpoznává stromy	stromy	
			VDO 23
	pozná a vyjmenovává základní druhy zeleniny, umí je rozřadit do skupin	zelenina	
	pozná a pojmenovává ovocné stromy, umí popsat části stromu a keře	ovocné stromy a keře	
	umí pojmenovat ovoce		
	pozná a pojmenovává domácí zvířata a jejich mláďata	domácí zvířata	
	je seznámen s památkami v okolí a jejich historií	památky v okolí	VMEGS 31 32
	zná pojmy jádřinec, peckovice, malvice, bobule	ovoce	
	zná důležitá telefonní čísla	tísňová volání	
	umí poskytnout první pomoc	první pomoc	

3. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
3.	Žák		
	umí popsat některé lidské profese, váží si lidské práce	profese	
	pozná dopravní prostředky, umí se v nich chovat	chování v dopravních prostředcích.	
	zná dopravní značky	dopravní značky	
	zná části těla bylin, keřů i stromů	části rostlin	
	pozná volně žijící zvířata	zvěř	
	je seznámen s životem našich předků	život našich předků	VDO 22
	poznává stavební a písemné památky, pověsti	památky předků	
	seznamuje se s různými typy krajiny – rovina, pahorkatina, hory	typy krajiny	EV 51
	umí se orientovat v krajině pomocí kompasu a přírodních jevů,	orientace v krajině	
	mí určit světové strany	světové strany	
	umí se orientovat v krajině podle mapy	mapa	
	zná pojem chráněná krajinná oblast a národní park	CHKO, NP	EV 51 52 53 54
	umí rozlišit přírodniny živé a neživé, pojem lidský výtvar	přírodniny a lidské výtvar	
	ví, jak člověk zpracovává odpad (likvidace nebo jako druhotná surovina)	odpady	EV 53 54
	ví, kde může člověk suroviny získat	suroviny	
	rozděluje látky na pevné, kapalné a plynné	skupenství látek	
	umí změřit délku, hmotnost, objem, čas, teplotu	měření	
	je seznámen s základními podmínkami pro život	podmínky života	
	poznává základní nerosty a horniny – žula, pískovec, vápenec, čedič	nerosty, horniny	
	zná pojem zvětrávání, ví, jak vzniklo uhlí	zvětrávání	
	žák dokáže popsat znaky života rostlin – dýchání, výživa, rozmnožování, vylučování, růst a vývoj	život rostlin	EV 51 52
	umí rozdělit rostliny na dřeviny a byliny	dělení rostlin	
	popisuje části těla kvetoucích rostlin	části kvetoucích rostlin	
	pozná některé houby	houby	
	pozná a pojmenovává známé živočichy	živočichové	

Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vymezuje Vzdělávací obsah týkající se společnosti, vlasti, kultury, historie a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Naplňuje tematické okruhy, *Místo kde žijeme*, *Lidé kolem nás* (částečně), *Lidé a čas* (částečně). Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme*, se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápat běh života. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Seznamují se s rodnou vlastí i kontinentem kde vyrůstají. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* se žáci postupně seznamují se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Cely tematicky okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věci a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Týdenní dotace předmětu:

4. ročník	1 h
5. ročník	2h

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy uvedené v Charakteristice ŠVP směřují v tomto předmětu k vytváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- plnění povinností a společných úkolů
- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech

Kompetence sociální a personální

- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi
- poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možnosti a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možnosti aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozené vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět

Kompetence komunikativní

- kulturní a tolerantní chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití
- samostatné a sebevědomé vystupování a jednání
- efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikace i v méně běžných situacích
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemoci

Kompetence k řešení problémů

- upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemoci

Předmětem se prolínají tato **průřezová témata**:

Environmentální výchova (vztah člověka k přírodě)

Osobnostní a sociální výchova (rodina)

Výchova demokratického občana (naše vlast)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Multikulturní výchova

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Vlastivěda

4. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
4.	Žák		
	umí hovořit o historii své země	dějiny vlasti	OSV 19b
	umí pracovat s mapou a globusem	mapa	
	umí určit polohu své země na mapě		VMEGS 31 32
	pozná a určí sousední státy		VMEGS 31 32
	ví, co znamenají barvy na mapě		
	určuje hory, pohoří, nížiny, vodní nádrže, řeky,		
	údolí, kopce, velehory, pouště		
	rozeznává pojem rovina, kopcovitá krajina, pahorkatina, hornatá krajina	typy krajiny	
	umí určovat světové strany pomocí kompasu,	orientace	
	podle přírodních jevů, podle Slunce apod		
	umí najít na mapě důležité vodní toky, umí určit	vodní toky a plochy	
	jejich pravý a levý břeh, přítoky, pojmenuje části řek		
	ví, čemu se říká povodí, úmoří, rozvodí		
	dovede vysvětlit rozdíl mezi venkovem a městem	osídlení	
	umí hovořit o vzniku, vývoji měst	vývoj osídlení	OSV 16
	zná historické památky a významná místa	historické památky	
	zná pojem nadmořská výška, mírné podnebí	nadmořská výška	
	umí na mapě ukázat naleziště surovin	suroviny	
	chrání krajinu, vytváří vhodné životní prostředí	ochrana životního prostředí	EV 54
	zná a ovládá základní pravidla silničního provozu	pravidla sil. prov.	

5. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
5.	Žák		
	umí vyprávět o vzniku prvního státu	vznik prvního státu	OSV 19b VDO 22 23 24
	je seznámen se vznikem křesťanství	křesťanství	MV 41 44
	ví, kdo to byli Přemyslovci	Přemyslovci	
	ví, kdo to byl Kosmas	Kosmas	
	umí vyprávět o životě v středověku	život ve středověku	OSV 16
	zná osobu Jana Husa, Rudolfa II.	osobnosti z historie	OSV 19a
	ví, kdy proběhla bitva na Bílé hoře	Bílá hora	
	ví, kdo byl J. A. Komenský, Marie Terezie, císař Josef II.	osobnosti z historie	
	zná jména některých českých vynálezců a umí popsat jednoduchý stroj	čeští vynálezci	
	je seznámen s postavou K. H. Borovského s činností českých spolků,	národní obrození	OSV 19b
	umí vyprávět o stavbě Národního divadla	Národní divadlo	
	zná příčiny vzniku I. svět. války	I. světová válka	
	zná den vzniku samostatného českého státu	vnik ČSR	VMEGS 31 32
	zná jména Masaryk, Beneš	Masaryk, Beneš	VDO 22 23 24
	dovede vyprávět o vzniku II. svět. války	II. světová válka	
	zná pojem kapitulace, koncentrační tábory, vyhlazování Židů		MV 41 42 43 44
	najde na mapě Lidice, Ležáky, Terezín		
	zná datum vzniku ČR	Česká republika	
	zná pojem demokracie		VDO 21 22 23 24
	zná regionálně významné osobnosti	významné osobnosti v okolí	OSV 19b
	dovede číst z mapy	mapa	
	zná pojem rovník, poledník, rovnoběžky		
	umí hovořit o podnebných pásmech	podnebí	
	dovede ukázat na mapě hranice Evropy, ostrovy, poloostrovy, nížiny, hory	mapa	
	umí na mapě ukázat důležité evropské veletoky		
	má v úctě svou vlast	hodnoty vlasti	VMEGS 31 32
	dovede předcházet rizikovým situacím v silničním provozu	rizika silničního provozu	

Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde

vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Týdenní časová dotace:

3. ročník   2 h

4. ročník   1 h

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy uvedené v Charakteristice ŠVP směřují v tomto předmětu k vytváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- aktivně vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení je využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- pracuje s knihami, učebními materiály, internetem a učebními pomůckami
- samostatně pozoruje a experimentuje

Kompetence k řešení problémů

- rozpozná problémy a hledá způsob řešení
- přijímá důsledky svých rozhodnutí
- dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby
- uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

- vyjadřuje se srozumitelně v ústním projevu a umí vest dialog
- umí formulovat a klast otázky v diskusi
- umí prezentovat výsledky své práce
- využívat možnosti studia encyklopedií a atlasů

Kompetence sociální a personální

- umí spolupracovat ve dvojicích i menších skupinách
- využívá pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky
- chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu

Kompetence občanské

- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých prav a povinností ve škole i mimo školu
- uvědomuje si význam jednotlivých složek životního prostředí
- dovede poskytnout pomoc hlavně v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní

- pracuje podle návodu a předem stanoveného postupu
- dodržuje zásady bezpečnosti práce
- zná základní pravidla první pomoci a ochrany zdraví

Předmětem se prolínají tato **průřezová témata**:

Environmentální výchova (vztah člověka k přírodě)

Osobnostní a sociální výchova (rodina)

Výchova demokratického občana (naše vlast)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Multikulturní výchova

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Přírodověda

4. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
4.	Žák		
	umí sledovat přírodu	pozorování přírody	OSV 10
	umí popsat znaky živé přírody	znaky živé přírody	EV 51 52
	umí sledovat podmínky pro život	podmínky života	EV 51 52
	dovede sledovat reakce na podmínky prostředí	změny v přírodě	
	umí vysvětlit, co to je potravní řetězec	potravní řetězec	
	pozná listnaté a jehličnaté stromy, druhy lesů	stromy	
	dokáže uvést rozdíly lesa v zimě a lesa na jaře	proměny lesa	
	zná pojmy pro rostlinná patra	rostlinná patra	
	zná lesní rostliny a živočichy	život v lese	
	umí pozorovat růst stromů	růst stromů	
	zná některé lesní byliny	lesní byliny	
	umí vysvětlit význam lesů v přírodě a péči o ně	lesy	EV 51 52 54
	pozná a umí popsat hospodářská zvířata	hospodářská zvířata	
	umí hovořit o domácích zvířatech, popsat jejich části těla	domácí zvířata	
	rozezná škůdce (živočišné i rostlinné)	škůdci	
	zná důležité hospodářské plodiny, ovocné dřeviny a okrasné rostliny	hospodářské plodiny	
	ví, co to je orná půda – pole	pole	
	zná druhy obilí (oves, ječmen, žito, kukuřice, pšenice)	obilí	
	umí popsat živočichy žijící na poli	život na poli	
	žák umí vysvětlit pojem uměle vytvořené společenstvo rostlin a živočichů (zakládání luk)	umělá společenstva	
	rozumí obdělávání půdy	obdělávání půdy	
	pozná některé trávy a luční rostliny a živočichy	život na louce	
	zná pojem vodní nádrž a vodní tok, pozná pravý a levý břeh	vodní toky a plochy	
	zná význam rybníků		
	pozná základní vodní živočichy a rostliny rostoucí na březích vodních toků	život u vody	

5. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
5.	Žák		
	dovede vyjmenovat základní podmínky života na Zemi	podmínky pro život	EV 51 52
	umí určit a zařadit některé živočichy a rostliny do biolog.systému	určování živočichů a rostlin	
	zná podnebné pásy	podnebné pásy	
	rozlišuje pojem počasí a podnebí	počasí a podnebí	
	zná význam ZOO	ZOO	
	žák umí uvést některé příklady zásahů lidí do přírody / prospěšné i škodlivé /	ovlivňování krajiny člověkem	
	zná původ člověka jako živočiš. druhu, vyjmenuje	původ člověka a jeho výživa	EV 54
	složky výživy	výživa	
	rozeznává pojem minerální látka, vitamíny	zdravá výživa	
	umí popsat lidské tělo, rozeznává jeho hlavní části,	lidské tělo	
	ví, co je svalstvo, zná jeho význam	svaly	
	umí popsat soustavu oběhovou, dýchací, trávicí, vylučovací, nervovou, rozmnožovací	soustavy těla	
	zná smyslová ústrojí	smysly	
	zná a umí použít zásady první pomoci	první pomoc	
	žák ví, co je to magnet, magnet. pole, magnet. síla,	magnetismus	
	gravitační síla Země	gravitace	
	zná názvy planet sluneční soustavy	sluneční soustava	
	používá znalosti o nakloněné rovině, páce, kladce	jednoduché stroje	
	úměrně svému věku popisuje práci parního stroje,	parní stroj	
	spalovacího motoru	spalovací motor	
	zná a pojmenovává některé elektrické	využití elektřiny	
	spotřebiče, zná zásady poskytnutí první pomoci při zasažení elektor. proudem	první pomoc	
	umí popsat výrobu skla, papíru a plastů	výroba materiálů	
	ví, co to je rádiový a televizní přenos	radiový přenos	MV 65

Vzdělávací oblast Umění a kultura

Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Tato oblast vzdělávání přináší umělecké osvojování světa. V procesu dochází k rozvíjení specif. citění, tvořivosti, vnímavosti, k uměleckému dílu a poznání jeho prostřednictvím sebe samého i okolní svět. Předmět vychází z dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii a intuici. Na základě tvůrčích činností a experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby. Výtvarná výchova vychovává k samostatnosti, sebekritice a ohleduplnosti.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Týdenní časová dotace:

1. - 3. ročník	1 h
4. - 5. ročník	2 h

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy uvedené v Charakteristice ŠVP směřují v tomto předmětu k vytváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vést k samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- využívat výtvarné poznatky v dalších vzdělávacích činnostech
- zaujímat a vyjadřovat svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

- vést k tvorbě přístupu při řešení úkolů a využívat získaná poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- zapojovat se do diskuse a respektovat názory jiných
- pojmenovávat vizuálně obrazné elementy, porovnávat je, umět ocenit vizuálně obrazná vyjádření

Kompetence sociální a personální

- umět tvořivě pracovat ve skupině
- vést žáky ke kolegiální pomoci

Kompetence pracovní

- žáci dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla
- učitel vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi

Kompetence občanské

- chápat a respektovat estetické požadavky na životní prostředí
- pomáhat žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům

Předmětem se prolínají tato **průřezová témata:**

- *Osobnostní a sociální výchova*
- Kreativita

Vzdělávací oblast: Umění a kultura**Vyučovací předmět: Výtvarná výchova****1.– 3. ročník**

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
1.-3.	Žák		OSV 14
	má zážitek z malování akvarelem jednou barvou jedno dílo		
	má zážitek z prolínání více barev v jednom díle		
	umí namíchat další barvy z modré, žluté a červené		
	umí malovat štětcem		OSV 14 16 17
	umí barvy rozfoukávat		
	dovede používat vodové barvy i temperové dokáže rozlišit teplé a studené barvy		
	umí kreslit měkkým materiálem, dřívkem, brkem, špejlí, tužkou, pastelkou, rudkou, uhlem, pastelem voskovým i olejovým		
	umí nakreslit běžně se vyskytující živočichy dle předlohy		EV 51
	umí nakreslit postavu		
	dokáže používat techniku otisku		
	dovede vytvářet konkrétní díla z přírodních materiálů		
	umí vytvářet z přírodních materiálů abstraktní díla		
	umí modelovat z hlíny, plastelíny, moduritu konkrétní předměty		
	dovede modelovat z papíru		
	umí modely kolorovat		
	dovede hovořit o svém výtvarném díle		OSV 11

4. – 5. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
4.- 5.	Žák		OSV 14
	umí barevně vyjádřit své pocity a nálady		
	dovede nakreslit živočichy bez předlohy		
	umí nakreslit postavu v pohybu		
	dovede pracovat s barevným kontrastem		
	dovede pracovat se světelným kontrastem		
	dovede kombinovat různé techniky		
	dovede modelovat abstraktní díla		
	zvládá techniku frotáže		
	zvládá techniku enkaustiky		
	umí vytvořit koláž		
	dovede hovořit o výtvarném díle druhého		OSV 11

Vzdělávací oblast Umění a kultura

Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Předmět hudební výchova využívá a rozvíjí individuální hudební schopnosti a dovednosti. Vede žáky k poznání a pěstování především národní kultury.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Týdenní časová dotace je v 1. – 5. Ročníku 1 h.

Vyučovací předmět hudební výchova má úzké předmětové vztahy s cizími jazyky, českým jazykem, výtvarnou výchovou, tělesnou výchovou a vlastivědou.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy uvedené v Charakteristice ŠVP směřují v tomto předmětu k vytváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- Poznává smysl a význam hudebního umění, má pozitivní vztah k umění, vyhledá souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Kompetence k řešení problémů:

- využívá své individuální schopnosti, ocení hudební projev druhých

Kompetence komunikativní:

- Využívá jednoduché doprovody, hudebně improvizuje, orientuje se v zápise známých písní
- Využívá hudbu k pochopení odlišných kultur

Kompetence sociální a personální:

- Spolupracuje ve skupině, podílí se na přípravě kulturních akcí, respektuje různé hudební styly a čerpá z nich poučení

Kompetence občanské:

- Získává představu o hudebním projevu v jiných zemích a porovnává ji s hudebním uměním u nás

Kompetence pracovní:

- Využívá hudební znalosti a individuální schopnosti, využívá hudbu k rozvoji vlastní kreativity a pochopení dalších druhů umění

Předmětem prolínají **tato průřezová témata**:

- *Osobnostní a sociální výchova* – rozvoj smyslového vnímání a kreativity, chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa
- *Multikulturní výchova* – kulturní rozdíly

Vzdělávací oblast: Umění a kultura**Vyučovací předmět: Hudební výchova****1. ročník**

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
1.	Žák		
	zvládá zpívat daný tón s ostatními	intonace	OSV 12 18
	dovede opakovat krátkou rytmickou frázi	rytmus	
	je seznámen s lidovými i umělými písněmi zaměřenými k ročním obdobím	písně	EV 52
	je seznámen s lidovými i umělými písněmi zaměřenými k aktuálnímu dění		
	dovede doprovázet melodii hrou na tělo	hra na tělo	
	dovede doprovázet melodii hrou na jednoduché bicí nástroje	hra na bicí nástroje	
	umí vokálně zesilovat a zeslabovat ve skupině	zesilování, zeslabování	
	umí zrychlovat a zpomalovat	zrychlování, zpomalování	
	dovede vyjádřit hudbu pohybem ve skupině	tanec	OSV 18

2. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
2.	Žák		
	je seznámen se správným dýcháním	správné dýchání	
	zvládá zpívat jednoduchou melodii ve skupině	intonace	OSV 18
	dovede opakovat delší rytmickou frázi	rytmické fráze	
	dovede vybrat píseň vhodnou k danému období nebo dění	písně	
	je seznámen se základními pojmy hudebního názvosloví	názvosloví	VMEGS 31 32
	dokáže samostatně zesilovat a zeslabovat	změna dynamiky	
	dokáže samostatně zrychlovat a zpomalovat	změna tempa	
	dovede samostatně vyjádřit hudbu pohybem	pohybový doprovod	
	zvládne přesně ukončit píseň vokálně i instrumentálně	ukončení písně	
	dovede hrát hudební hry	hudební hry	

3. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
3.	Žák		
	dovede samostatně zazpívat jednoduchou píseň	intonace	
	zvládá ve skupině s doprovodem zazpívat složitější píseň		
	dovede zpívat ve skupině jednotónový dvojhlas	dvojhlas	OSV 18
	umí doprovodit píseň tanečními kroky		
	zvládá rytmickou improvizaci vhodnou k opakování	rytmická improvizace	
	rozeznává ukončenou a neukončenou melodii	vnímání melodie	
	dokáže přesně nastoupit po předehře	nástupy	OSV 12
	dovede jednoduchý doprovod na melodickém nástroji	melodický doprovod	
	je seznámen poslechem s kulturně významnými skladbami	poslech hudby	

4. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
4.	Žák		
	dovede samostatně zazpívat složitější píseň	intonace	
	dokáže ve skupině zpívat jednoduchý ostinátní dvojhlas	dvojhlas	OSV 18
	dovede hudbu doprovázet tanečními pohyby	tanec	
	dokáže dokončit melodii	dokončení melodie	
	zvládne rytmickou předehru k písni	předehra	
	dokáže měnit vokálně i instrumentálně výraz skladby	výraz skladby	OSV 12
	zná poslechem základní kulturní skladby, dokáže je pojmenovat	poslech skladeb	
	umí zapisovat a pojmenovat noty	notace	
	dovede si vyrobit vlastní rytmický nástroj	výroba nástroje	

5. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
5.	Žák		
	správně dýchá při zpěvu	správné dýchání	
	dovede zpívat jednoduchý dvojhlas	dvojhlas	
	umí dát nástup pro ostatní	nástup	
	zvládne taktovat	taktování	
	dovede podle akordických značek doprovázet jedním tónem na nástroji	tónový doprovod	
	umí pojmenovat nástroje v orchestru	hudební nástroje	
	rozlišuje při poslechu některé nástroje v orchestru		OSV 10
	dovede vybrat vhodnou hudbu pro aktuální situaci	výběr hudby	
	rozumí principu tvorby tónů	vznik tónů	
	dovede si vyrobit vlastní melodický nástroj	výroba nástroje	

Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Předmět by měl rozvíjet pohybové aktivity žáků, kultivovat jejich pohyb, vždy však s ohledem na jejich zdravotní omezení. Předmět by měl dopřát žákům zdravý a přirozený pohyb, a to nejen v hodinách tělesné výchovy, ale i o přestávkách a v ostatních předmětech.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy uvedené v Charakteristice ŠVP směřují v tomto předmětu k vytváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- systematické zvyšování fyzické zdatnosti
- umět samostatně posuzovat a hodnotit vlastní pokrok
- poznat vlastní pohybové schopnosti

Kompetence komunikativní

- umět vyslechnout a přijmout pokyny vedoucího družstva, učitele, kapitána
- diskutovat o společné taktice a postupu družstva

Kompetence k řešení problémů

- přemýšlení při hře, společná debata k odstranění vzniklých problémů
- názorně předvést správné řešení problémů

Kompetence sociální a personální

- dodržování pravidel fair – play
- rozvoj spolupráce uvnitř kolektivu, družstva
- dodržovat stanovená pravidla pro činnost družstev, týmu

Kompetence občanské

- podpora aktivního sportování
- respektování výkonů a názoru jiných
- první pomoc při lehčích úrazech
- seznámení se škodlivostí drog
- dodržování hygieny při tělesných aktivitách

Kompetence pracovní

- příklady nutnosti dodržování pravidel ve sportu i v životě
- organizování turnaje, zpracování výsledků

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

1. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
1.	Žák		
	umí převléknout se do sportovního úboru	hygiena	
	zvládá hygienu během i po skončení hodiny TV		
	zná pravidla chování a jednání během TV	pravidla	
	zná pravidla bezpečnosti		
	dodržuje pravidla jednoduchých her		OSV 16
	rozumí základnímu názvosloví	názvosloví	
	reaguje na základní povely, gesta, signály	gesta, povely, signály	
	zvládá hry na rozvoj dynamiky, rychlosti, obratnosti a postřehu	hry	OSV 12
	umí jednoduché hry na sněhu	hry na sněhu	
	ovládá první cviky běžecké abecedy	běžecká abeceda	
	zvládá běh na krátké tratě, vysoký start	start, běh	
	umí skok do dálky z rozběhu i z místa	skok do dálky	
	základní estetický pohyb při chůzi	estetická chůze	OSV 12
	zvládá poskoky, obraty	poskoky, obraty	
	zvládá rytmická cvičení, cvičení s náčiním	rytmická cvičení	
	zvládá cvičení na nářadí - lavička, žíněnka, žebřiny, bedny	dvičení na nářadí	
	zvládá průpravná cvičení pro kotoul vpřed, vzad	kotouly	
	umí průpravná cvičení gymnastického odrazu	odraz	
	umí stoj na lopatkách.	stoj na lopatkách	
	je seznámen se základními skoky přes švihadlo	skoky přes švihadlo	
	zvládá základní průpravy pro míčové hry	míčové hry	
	umí házet a chytat obouruč		
	dovede házet míčkem z místa jednoruč		
	zná jednoduchá relaxační a dechová cvičení	relaxace a dechová cvičení	

2. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
2.	Žák		
	zná strukturu hodiny	vyučovací hodina	
	používá základní sportovní názvosloví	názvosloví	
	zvládá cviky na stanovištích	cviky na stanovištích	OSV 12
	ovládá fair play chování	správné chování	
	dovede protahování svalů	strečink	
	zvládá delší turistický pochod	turistika	EV 51 54
	zvládá zimní turistiku		
	zvládá turistický pochod v náročnějším terénu		
	umí skok do dálky z rozběhu	skok do dálky	
	umí hod na cíl	hod na cíl	
	udržuje správné držení těla	správné držení těla	
	ovládá jednoduché cviky jógy	cviky jógy	
	umí dechová cvičení	dechová cvičení	
	umí relaxační cvičení	relaxace	
	respektuje zdravotní oslabení a handicap		

3. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
3.	zvládá běh v přírodě terénem s překážkami	běh v přírodě	EV 51 54
	umí předat a převzít štafetu	štafeta	
	umí skok do dálky z místa i s rozběhem	skok do dálky	
	umí hod kriketovým míčkem	hod míčkem	
	umí techniku šplhu	šplh	
	zvládá běh na krátké tratě, nízký start	nízký start	
	umí skoky přes švihadlo	přeskoky švihadla	
	umí podbíhat a přeskakovat lano v pohybu	překonávání lana	
	zvládá průpravná cvičení na basketbal	basketbal	
	umí přehazovanou	přehazování	
	umí průpravná cvičení na fotbal	fotbal	
	dovede hrát netradiční hry	netradiční hry	OSV 16 19a
	dokáže používat netradiční náčiní ke cvičení	netradiční cviky	

4. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
4.	žák		
	umí rovnovážná cvičení	rovnovážná cvičení	
	umí kotoul vpřed	kotoul vpřed	
	absolvuje měřených tělesných výkonů		
	dovede organizovat součinnost v družstvu	souhra	OSV 16 19a
	zvládá běh na krátké tratě, dlouhé tratě	běhy	
	zvládá běh v přírodě terénem s překážkami	běh přes překážky	EV 51 54
	umí skok do dálky z místa i s rozběhem	skoky do dálky	
	Umí základní kompenzační cviky	nápravná cvičení	
	umí průpravná cvičení na florbal		

5. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
5.	Žák		
	umí kotoul vzad	kotoul vzad	
	umí basketbal	basketbal	OSV 12 16 17 18
	umí fotbal	fotbal	OSV 12 16 17 18
	umí florbal	florbal	OSV 12 16 17 18
	umí stolní tenis	stolní tenis	OSV 12 16 17 18

Praktické činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací oblast člověk a svět práce svým obsahem učiva, formami výuky, využíváním znalostí a dovedností získaných v jiných předmětech umožňuje žákům získat základní dovednosti v praktických oborech lidské činnosti. Obsah této Vyučovací oblasti vychází z konkrétních situací běžného života, v nichž se žáci ocitají. Zaměřuje se na získání praktických pracovních dovedností a návyků, které jsou nezbytné pro další uplatnění žáků v běžném životě.

Žáci se učí pracovat s různými materiály, osvojují si základní pracovní návyky a dovednosti, učí se práci si plánovat a úkoly plnit samostatně i v týmu. Při práci jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Týdenní časová dotace je v 1. až 5. ročníku 1 hodina.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy uvedené v Charakteristice ŠVP směřují v tomto předmětu k vytváření klíčových kompetencí:

Kompetence pracovní

- pozitivní vztah k práci a odpovědnost za kvalitu práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, organizace a plánování práce, používání vhodných nástrojů a pomůcek při práci
- vytrvalost při plnění zadaných úkolů, uplatňování tvořivosti při pracovní činnosti
- využívání techniky při práci
- vytváření pozitivního postoje k práci člověka, technice i životnímu prostředí

Kompetence sociální a personální

- chápání práce jako příležitosti k seberealizaci a k rozvíjení podnikavého myšlení
- orientace v různých oborech lidské činnosti, ve formách fyzické i duševní práce

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce**Vyučovací předmět: Praktické činnosti****1. – 3. ročník**

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
1. - 3.	Žák		
	dovede udělat jednoduchý výrobek z přírodního materiálu	výroba z přírodního materiálu	OSV 14
	dokáže přesně skládat papír	skládání papíru	
	umí poskládat z papíru výrobek		
	umí opečovat pokojové květiny	péče o květiny	
	dovede zasít obilí a sklídit je	setí a sklizeň obilí	
	umí z klasu získat zrna	mlácení	
	dovede zrna umlít a vločkovat pomocí strojku	mletí	
	umí krájet nožem ovoce a zeleninu	krájení potravin	
	dovede prostřít stůl k jídlu	prostírání	
	umí připravit ovocný salát	výroba salátů	
	zvládne připravit pestrou svačinu s nápojem	příprava svačiny	
	umí zacházet s nožem při opracování dřeva	řezba	OSV 14
	dovede ušít drobný předmět	šití	OSV 14
	umí vyšívat na kanavě	vyšívání	OSV 14

4. – 5. ročník

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
4. - 5.	dovede udělat složitější výrobek z přírodního materiálu	výroba z přírodního materiálu	OSV 14
	dokáže popsat vlastnosti různých přírodních materiálů		
	ví, kdy a kde lze přírodní materiál získat		
	dovede opečovat venkovní rostliny	péče o rostliny	
	umí zadělat chlebové těsto a upéci chléb	pečení chleba	
	zvládne chléb nakrájet		
	dovede připravit zeleninový salát se zálivkou	příprava zel. salátu.	
	zvládne uvařit porcovaný a sypaný čaj	vaření čaje	
	dovede zacházet s pilkou nebo sekyrou	zpracování dřeva	
	zvládne ušít zvířátko nebo maňáska	šití	OSV 14
	dovede vyrobit sešit	výroba sešitu	
	umí vyrobit sváteční ozdobu	výroba ozdob	OSV 14
	dokáže uklidit místo po práci	úklid	

HODNOCENÍ A AUTOEVALUACE

PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

A VÝCHOVY ŽÁKŮ

- ✓ Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení.
- ✓ Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno slovně.
- ✓ Při hodnocení žáka jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka.
- ✓ Chování neovlivňuje hodnocení výsledků ve vyučovacích předmětech.
- ✓ Při hodnocení pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.
- ✓ Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.
- ✓ Ředitel školy může povolit žákovi na žádost jeho zákonného zástupce a na základě doporučujícího vyjádření odborného lékaře opakování ročníku z vážných zdravotních důvodů, a to bez ohledu na to, zda žák na daném stupni již opakoval ročník.
- ✓ Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
- ✓ Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.
- ✓ Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.
- ✓ V případě, že se žádost o přezkoušení výsledků hodnocení žáka týká hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření, posoudí ředitel školy, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad, dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáka stanovených podle § 30 odst. 2. V případě zjištění porušení těchto

pravidel ředitel školy nebo krajský úřad výsledek hodnocení změní; nebyla-li pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků porušena, výsledek hodnocení potvrdí, a to nejpozději do 14 dnů ode dne doručení žádosti. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu.

- ✓ Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.
- ✓ Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.
- ✓ V posledním roce plnění povinné školní docházky zpracuje třídní učitel výstupní hodnocení o tom, jak žák dosáhl cílů vzdělávání stanovených. V pátém a sedmém ročníku zpracuje třídní učitel výstupní hodnocení žáka, jestliže se hlásí k přijetí ke vzdělávání ve střední škole.

Zásady pro hodnocení chování ve škole

Hodnocení chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě.

- Kritériem pro hodnocení chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.
- Škola hodnotí žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.

Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.

Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.

Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat.

- Při sebehodnocení se žák snaží popsat:
  - co se mu daří,
  - jak bude pokračovat dál.
- Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.

Zásady pro používání slovního hodnocení

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání

žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení práce žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.

Způsob získávání podkladů pro hodnocení

- Podklady pro hodnocení výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy,
- kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami,
- analýzou různých činností žáka,
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (PPP),

Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Způsob hodnocení žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a na obou stupních základní školy.

Při způsobu hodnocení žáků pedagogičtí pracovníci zdůrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl.

Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení žáka.

Způsob hodnocení žáků vzdělávajících se formou individuálního vzdělávání

Žáci individuálního vzdělávání se účastní v závěru pololetí přezkoušení. Nemohou-li se dostavit k přezkoušení do konce pololetí, lze vykonat přezkoušení do dvou měsíců od konce pololetí. Přezkoušení o minimální délce třiceti minut vykonává pedagog školy a provede o něm písemný záznam. Při přezkoušení se hodnotí míra dosažení výstupů daných školním vzdělávacím programem. Podkladem pro hodnocení výsledků vzdělávání jsou portfolia žáků obsahující záznamy práce v daném pololetí a výsledky písemných testů a ústních zkoušek. Hodnocení je slovní.

Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení

Prospěch

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá

Úroveň myšlení

1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky

Úroveň vyjadřování

1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	i na návodné otázky odpovídá nesprávně

Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští

1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí

Píle a zájem o učení

1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Chování

1 – velmi dobré	Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků

	proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.
--	--

Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

Stupně hodnocení prospěchu

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- 1 – výborný,
- 2 – chvalitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatečný,
- 5 – nedostatečný.

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:
předměty s převahou teoretického zaměření,
předměty s převahou praktických činností a
předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření
Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika.

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,

- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a

praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření.

Převahu praktické činnosti mají v základní škole pracovní vyučování, praktika, základy techniky, domácí nauky.

Při klasifikaci v předmětech uvedených v s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, náradí a měřidel.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje

pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže

zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a náradí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření.

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova.

Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v

něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupně hodnocení chování

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1 – velmi dobré,
- b) 2 – uspokojivé,
- c) 3 – neuspokojivé.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

AUTOEVALUACE ŠKOLY

Autoevaluace - vnitřní hodnocení školy napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole.

Vnitřní hodnocení školy stanoví § 11 a § 12 zákona č. 561 / 2004 Sb. (školský zákon) a vyhláška č. 15 /2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

Oblasti autoevaluace

- materiální, technické, ekonomické, hygienické a další podmínky ke vzdělávání
- průběh vzdělávání
- školní klima a vzájemné vztahy s rodiči a místní komunitou
- výsledky vzdělávání
- řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- soulad realizovaného ŠVP s rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání

Cíle a kritéria autoevaluace

Cílem je zjistit aktuální informace o stavu školy a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy.

Kritéria autoevaluace jsou stanovována pro jednotlivé dílčí cíle, které si škola stanovuje na každý školní rok.

Nástroje autoevaluace

- rozbor dokumentace školy
- rozhovory s učiteli a rodiči žáků
- dotazníky pro učitele, rodiče a žáky
- prověrky, dovednostní testy
- hospitace

Časové rozvržení autoevaluačních činností

- na začátku školního roku hodnocení a sebehodnocení práce učitelů za uplynulý školní rok
- hodnocení závěrů z pedagogických rad
- celoroční hospitační činnost
- dovednostní testy žáků v průběhu školního roku
- srovnávací prověrky / spolupráce s jinými školami /
- rozhovory s učiteli, žáky a rodiči průběžně v daném školním roce

Dodatek ŠVP ZV “ Naše obecná škola“ č.j. P1/2007, ve znění Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se mění Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání platný od 1. září 2017.

Str. 9 ŠVP: Zabezpečení výuky mimořádně nadaných žáků

Připojen text:

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel. Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Individuální vzdělávací plán může též obsahovat i termín průběžného hodnocení, je-li to účelné. Individuální vzdělávací plán může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. Individuální vzdělávací plán může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Str. 10 ŠVP: Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vložen text:

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně představují minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání a jsou poskytována žákovi, u kterého se projevuje potřeba úprav ve vzdělávání. Individuální vzdělávací plán se zpracovává na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. **Individuální vzdělávací plán školské poradenské zařízení zpravidla nedoporučuje, pokud jsou všechny informace podstatné pro vzdělávání žáka uvedeny v doporučení.** Podpůrná opatření budou použita v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů a jejich příloh.

Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagogové tomu přizpůsobují své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Je možné **upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP**, případně **upravit vzdělávací obsah** tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

Při vzdělávání žáků **s lehkým mentálním postižením** škola zohledňuje jejich specifika: problémy v učení – čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením osvědčují, patří například posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů; pravidelné a systematické doučování ve škole, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga.

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

a)

v oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

b)

v oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

c)

zařazení předmětů speciálně pedagogické péče.

Individuální vzdělávací má písemnou podobu. Zákonný zástupce svým podpisem vyjadřuje souhlas s použitím podpůrných opatření. Plnění individuálního vzdělávacího plánu je průběžně vyhodnocováno v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Vloženy odstavce:

- V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření od třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Výstupy, upravené v IVP žáků s lehkým mentálním postižením na základě minimální doporučené úrovně v rámci podpůrných opatření, jsou na vyšší úrovni než očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS
- **K úpravám očekávaných výstupů** stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními, za podmínek stanovených školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb., upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva.
- **Náhrada části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů jinými vzdělávacími obsahy** nebo **náhrada celého vzdělávacího obsahu některého vzdělávacího oboru jiným**, který lépe vyhovuje vzdělávacím možnostem žáků, se využívá podpůrné opatření úprava obsahů a výstupů ze vzdělávání, prostřednictvím podpůrného opatření IVP u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními, za podmínek stanovených školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb. V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními lze v souvislosti s touto náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů, změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů) stanovené v kapitole 7 RVP ZV.
- „Pro žáky s jiným než mentálním postižením uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona je možné ve školním vzdělávacím programu **upravit očekávané výstupy nebo nahradit**

vzdělávací obsah, jehož realizaci objektivně neumožňuje jejich znevýhodnění, jiným vzdělávacím obsahem, **pokud to vyžadují speciální vzdělávací potřeby žáků, a to pouze tehdy, pokud to vyplývá z doporučení školského poradenského zařízení.**

Str. 77 ŠVP: Výstupy 2. období:

Vloženy odstavce:

- Adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti.
- Zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti.

plavání (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky *sebezáchrany a bezpečnosti*

Základní výuka plavání se realizuje na 1. stupni v celkovém rozsahu nejméně 40 vyučovacích hodin. Očekávané výstupy je možné splnit již v 1. období 1. stupně. O zařazení do ročníků rozhoduje ředitel školy.

Pozn.:

Ve výjimečných a odůvodněných případech (zejména nedostupnost bazénu z důvodu jeho rekonstrukce nebo nepřiměřená vzdálenost bazénu) je možné základní plaveckou výuku dočasně přesunout do jiného ročníku, příp. nerealizovat, pokud není možnost ji zajistit v rámci povinné školní docházky.

Str. 80 ŠVP: Hodnocení a autoevaluace

Pravidla pro hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy žáků

K 10. odrážce připojen text:

Při komisionálním přezkoušení a opravných zkouškách škola postupuje dle § 52 a § 53 školského zákona.

Připojena nová odrážka:

- **Opravné zkoušky**

Žáci, kteří dosud neopakovali ročník a na konci školního roku neprospěli nejvýše ze dvou předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky. Ty se konají nejpozději do konce příslušného školního roku (31. 8.), ze závažných důvodů do 15. září následujícího školního roku, termín stanoví ředitel.